Neapolis University

HEPHAESTUS Repository **http://hephaestus.nup.ac.cy**

Department of Law Master in International and European Business Law (LLM)

2014

þÿ • Å Á É À ± Ê º ® ˆ ½ É Ã · - ˜ µ Ã ¼ ¹ º Ì À » :

þÿ º Í Á ¹ µ Â À ¿ » ¹ Ä ¹ º - Â

Moleski, Stella

þÿ Á Ì ³ Á ± ¼ ¼ ± Ã Ä ¿ ” ¹ µ ¸ ½ - Â º ± ¹ • Å Á É À ± Ê º Ì Ÿ ¹ º ¿ ½ ¿ ¼ ¹ º Ì ” ¯ º ± ¹ ¿ , • ¿ ¼ ¹ º ® £ Ç ¿ » ®
þÿ • µ ¬ À ¿ » ¹ Â ¬ Æ ¿ Å

http://hdl.handle.net/11728/6766

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ –
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΚΥΡΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

της

ΣΤΕΛΛΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα
στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο (LLM)

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Πάφος, Κύπρος

2014

Υποβληθείσα στη Σχολή Νομικής
του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου
σε μερική εκπλήρωση
των απαιτήσεων για την απόκτηση
του Μεταπτυχιακού Τίτλου **LLM**

Σελίδα εκ προθέσεως κενή

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ –
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΚΥΡΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Διπλωματική Εργασία

Επιβλέπων Καθηγητής

Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος

Εξεταστική Επιτροπή

……..

……..

……..

Κοσμήτορας/Διευθυντής Προγράμματος

Αντώνης Μανιτάκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 7

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ 8

3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 10

3.1 ΚΥΡΙΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ 10

3.1.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ 11

3.1.2 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ 13

3.1.3 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 15

3.1.4 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ 18

3.1.5 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ 19

3.1.6 ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ 19

3.2 ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ / ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ 21

3.2.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ 21

3.2.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 22

3.2.3 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 23

3.2.4 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ 23

3.2.5 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 24

3.2.6 ΕΥΡΩΠΑΪΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ 25

3.2.7 ΕΥΡΩΠΑΪΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ 26

3.2.8 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ 26

3.2.9 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 27

3.2.10 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 27

3.3 ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ / ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ 28

4. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ 30

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ 30

4.2 ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ 30

4.2.1 ΚΟΙΝΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 31

4.2.2 ΚΟΙΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 31

4.2.3 ΚΟΙΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 32

4.2.4 ΚΟΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ 32

4.2.5 ΚΟΙΝΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 33

4.3 ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ 34

4.3.1 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ 34

4.3.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ 36

4.3.3 ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ 36

4.3.4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 38

4.3.5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 39

4.3.6 ΓΕΩΡΓΙΑ, ΑΛΙΕΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ 39

4.3.7 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ 40

4.3.8 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑ 42

4.3.9 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ 43

4.3.10 ΥΓΕΙΑ 43

4.3.11 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 44

5. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 46

5.1 ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ 46

5.2 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ 47

5.3 ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ 48

5.4 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΘΕΣΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ 50

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΕ 54

6.1 ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ 54

6.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ 57

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 58

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) αποτελεί μια οικογένεια ευρωπαϊκών δημοκρατικών χωρών που συνεργάζονται για τη βελτίωση του τρόπου ζωής των πολιτών τους και για τη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί σήμερα ένα μοναδικό σχηματισμό οικονομικής και πολιτικής συνεργασίας ανάμεσα σε 28 ευρωπαϊκές χώρες, που όλες μαζί καλύπτουν ένα μεγάλο μέρος της ευρωπαϊκής ηπείρου.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μοναδική στον κόσμο. Δεν αποτελεί ένα ομόσπονδο κράτος όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, καθώς οι χώρες που την αποτελούν εξακολουθούν να είναι ανεξάρτητα, κυρίαρχα έθνη. Επίσης, δεν είναι ούτε απλώς ένας διακυβερνητικός οργανισμός όπως τα Ηνωμένα Έθνη, καθώς οι χώρες μέλη της συνενώνουν μέρος των εθνικών κυριαρχιών τους και έτσι αποκτούν μεγαλύτερη συλλογική δύναμη και επιρροή απ' ότι αν ενεργούσαν μεμονωμένα. Τα κράτη μέλη ασκούν την εθνική κυριαρχία τους από κοινού, λαμβάνοντας συλλογικά αποφάσεις μέσω κοινών θεσμικών οργάνων, όπως είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο εκλέγεται από τους πολίτες της ΕΕ και το Συμβούλιο, στο οποίο εκπροσωπούνται οι εθνικές κυβερνήσεις. Οι αποφάσεις λαμβάνονται βάσει προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία εκπροσωπεί τα συμφέροντα της ΕΕ ως σύνολο.

Σκοπός του παρόντος είναι μια απεικόνιση του θεσμικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πλαισίου συνεργασίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ των οργάνων, καθώς και των κύριων πολιτικών που έχουν υιοθετηθεί με σκοπό την επίτευξη των θεμελιωδών αξιών και θεσμών της Ένωσης.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) δημιουργήθηκε για να τεθεί τέλος στους συχνούς και αιματηρούς πολέμους μεταξύ των γειτονικών χωρών που κατέληξαν στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Πρώτος της στόχος ήταν η ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας, με το σκεπτικό ότι οι χώρες που συνδέονται με εμπορικές συναλλαγές δημιουργούν μεταξύ τους οικονομικές αλληλεξαρτήσεις, κάτι που ελαχιστοποιεί το ενδεχόμενο συγκρούσεων.

Ήδη από το 1950, με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα, αρχίζει η ένωση των ευρωπαϊκών χωρών σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο με στόχο τη διασφάλιση διαρκούς ειρήνης. Τα έξι ιδρυτικά μέλη είναι το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και η Ολλανδία.

Το 1957, με τη Συνθήκη της Ρώμης ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ), ή «Κοινή Αγορά».

Η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο προσχωρούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου 1973, αυξάνοντας τον αριθμό των κρατών μελών σε εννέα, ενώ το 1981, η Ελλάδα γίνεται το δέκατο μέλος της ΕΕ, με την Ισπανία και την Πορτογαλία να ακολουθούν πέντε χρόνια αργότερα.

Το 1986 υπογράφεται η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, η οποία παρέχει τη βάση για ένα φιλόδοξο εξαετές πρόγραμμα που αποσκοπεί στην εξάλειψη των εμποδίων στο ελεύθερο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό, η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη οδηγεί στη δημιουργία της «ενιαίας αγοράς».

Το 1993, η «ενιαία αγορά» ολοκληρώνεται με την καθιέρωση των «τεσσάρων ελευθεριών»: της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων.

Στη δεκαετία του ΄90 υπογράφονται, επίσης, δύο συνθήκες: το 1993, η Συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση και, το 1999, η Συνθήκη του Άμστερνταμ. Αυτό που αρχικά ξεκίνησε σαν μια καθαρά οικονομική ένωση μετεξελίχθηκε σε έναν οργανισμό που δραστηριοποιείται σε ποικίλους τομείς, από την αναπτυξιακή βοήθεια μέχρι το περιβάλλον. Η μετεξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζεται και στην αλλαγή της ονομασίας από Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα σε Ευρωπαϊκή Ένωση το 1993, ως αποτέλεσμα της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Το 1995, η ΕΕ αποκτά τρία ακόμη νέα μέλη, την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία. Ένα μικρό χωριό στο Λουξεμβούργο δίνει το όνομά του στις συμφωνίες του Σένγκεν που επιτρέπουν σταδιακά στους Ευρωπαίους πολίτες να ταξιδεύουν χωρίς να υποβάλλονται σε έλεγχο διαβατηρίων στα εσωτερικά σύνορα. Εκατομμύρια νέων σπουδάζουν σε άλλες χώρες με την υποστήριξη της ΕΕ.

Το ευρώ καθιερώνεται ως το νέο νόμισμα πολλών Ευρωπαίων. Οι χώρες της ΕΕ αρχίζουν να συνεργάζονται στενότερα για την καταπολέμηση του εγκλήματος, ως αποτέλεσμα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001. Η πολιτική διχοτόμηση μεταξύ της Ανατολικής και της Δυτικής Ευρώπης θεωρείται πως λήγει με την προσχώρηση στην ΕΕ 10 νέων χωρών το 2004 και άλλων δύο χωρών το 2007. Η χρηματοπιστωτική κρίση που πλήττει την παγκόσμια οικονομία τον Σεπτέμβριο του 2008, οδηγεί σε στενότερη οικονομική συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ.

Τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ υπογράφουν τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία τροποποιεί τις προηγούμενες Συνθήκες. Στόχος της είναι να καταστήσει την ΕΕ πιο δημοκρατική, αποτελεσματική και διαφανή, και συνεπώς ικανή να αντιμετωπίσει παγκόσμιες προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η ασφάλεια και η αειφόρος ανάπτυξη. Η Συνθήκη της Λισαβόνας επικυρώθηκε από όλες τις χώρες της ΕΕ και τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009. Μέσω της Συνθήκης, η ΕΕ αποκτά σύγχρονους θεσμούς και πιο αποτελεσματικές μεθόδους εργασίας.

Η τρέχουσα δεκαετία αποτελεί δεκαετία ευκαιριών και προκλήσεων - ξεκινά με μια σοβαρή χρηματοπιστωτική κρίση, αλλά και με την ελπίδα ότι οι επενδύσεις σε νέες, πράσινες, φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες καθώς και η ευρωπαϊκή συνεργασία θα συμβάλουν στη διαρκή ανάπτυξη και ευημερία.

Σήμερα, τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανέρχονται σε 28 – 6 άλλα κράτη είναι υποψήφια προς ένταξη.

3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εισαγάγει ένα μοναδικό θεσμικό σύστημα το οποίο λειτουργεί ως ακρογωνιαίος λίθος του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει κοινά θεσμικά όργανα στα οποία εκχωρούν ορισμένες εξουσίες τους για να μπορούν να λαμβάνονται δημοκρατικές αποφάσεις κοινού ενδιαφέροντος όπως διεθνή θέματα, ασφάλεια, ελεύθερη διακίνηση κλπ, με συγκεκριμένες αρμοδιότητες το καθένα.

3.1 ΚΥΡΙΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Τρία θεσμικά όργανα είναι αρμόδια για τη χάραξη πολιτικής και τη λήψη αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι τα εξής:

- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ένα τέταρτο θεσμικό όργανο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ορίζει πολιτικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες, αλλά δεν έχει νομοθετική εξουσία.

Σημαντικό ρόλο στο θεσμικό σύστημα της Ένωσης κατέχουν και δύο άλλα θεσμικά όργανα:

- το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο που εξασφαλίζει την τήρηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και
- το Ελεγκτικό Συνέδριο που ελέγχει τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της Ένωσης.

3.1.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Αρμοδιότητες

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασκεί τη νομοθετική εξουσία, από κοινού με το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δηλαδή οι ευρωβουλευτές, εκλέγονται με άμεση ψηφοφορία κάθε 5 χρόνια και αντιπροσωπεύουν τους πολίτες της Ένωσης.

Οι κύριες αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι τρεις:

- συζητά και θεσπίζει ευρωπαϊκούς νόμους, μαζί με το Συμβούλιο της ΕΕ,
- ελέγχει εξονυχιστικά τις δραστηριότητες άλλων οργάνων της ΕΕ, ιδιαίτερα της Επιτροπής, εξασφαλίζοντας τη δημοκρατική τους λειτουργία και
- συζητά και εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ, μαζί με το Συμβούλιο της ΕΕ.

Θέσπιση ευρωπαϊκών νόμων

Σε πολλούς τομείς, όπως η προστασία του καταναλωτή και το περιβάλλον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνεργάζεται με το Συμβούλιο της ΕΕ (το οποίο εκπροσωπεί τις εθνικές κυβερνήσεις) προκειμένου να λάβουν αποφάσεις σχετικά με το περιεχόμενο και την επίσημη έγκριση των νόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διαδικασία αυτή ονομάζεται "συνήθης νομοθετική διαδικασία" (πρώην "συναπόφαση").

Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, το φάσμα των πολιτικών που υπάγονται στη νεοθεσπισθείσα "συνήθη νομοθετική διαδικασία" έχει διευρυνθεί, γεγονός που αυξάνει την επιρροή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διαμόρφωση των νόμων σε τομείς, όπως η γεωργία, η ενεργειακή πολιτική, η μετανάστευση και τα ταμεία της ΕΕ.

Η σύμφωνη γνώμη του Κοινοβουλίου απαιτείται επίσης για τη λήψη και άλλων πολύ σημαντικών αποφάσεων, όπως η έγκριση της προσχώρησης νέων χωρών μελών στην ΕΕ.

Άσκηση δημοκρατικού ελέγχου

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασκεί επιρροή στα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ με διάφορους τρόπους.

Όταν διορίζεται η νέα Επιτροπή, τα 28 της μέλη (ένα από κάθε χώρα της ΕΕ) δεν μπορούν να αναλάβουν καθήκοντα έως ότου εγκρίνει τον διορισμό τους το Κοινοβούλιο.

Εάν τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν συμφωνούν με τον διορισμό ενός υποψηφίου, μπορούν να απορρίψουν ολόκληρο το σχήμα.

Το Κοινοβούλιο μπορεί επίσης να ζητήσει την παραίτηση της Επιτροπής προτού λήξει η θητεία της. Αυτό ονομάζεται "πρόταση μομφής".

Το Κοινοβούλιο ελέγχει την Επιτροπή εξετάζοντας τις εκθέσεις της και υποβάλλοντας ερωτήσεις στους επιτρόπους. Σημαντικός είναι ο ρόλος των επιτροπών του Κοινοβουλίου για τον σκοπό αυτό.

Οι ευρωβουλευτές εξετάζουν τις αιτήσεις πολιτών και συγκροτούν εξεταστικές επιτροπές.

Όταν οι ηγέτες των κρατών μελών συνεδριάζουν κατά τις συνόδους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Κοινοβούλιο διατυπώνει τη γνώμη του για τα θέματα της ατζέντας.

Επίβλεψη του προϋπολογισμού

Το Κοινοβούλιο εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μαζί με το Συμβούλιο της ΕΕ.

Στο Κοινοβούλιο λειτουργεί μια επιτροπή που παρακολουθεί πώς δαπανάται ο προϋπολογισμός και κάθε χρόνο αποφαίνεται σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους από την Επιτροπή.

Σύνθεση

Ο αριθμός των ευρωβουλευτών κάθε χώρας είναι σε γενικές γραμμές ανάλογος με τον πληθυσμό της. Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, καμία χώρα δεν έχει λιγότερους από 6 ή περισσότερους από 96 ευρωβουλευτές.

Οι ευρωβουλευτές χωρίζονται σε ομάδες με βάση την πολιτική τους ταυτότητα και όχι τη χώρα τους.

Έδρα

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει τρεις έδρες εργασίας: Βρυξέλλες, Λουξεμβούργο και Στρασβούργο.

Στο Λουξεμβούργο φιλοξενούνται οι διοικητικές υπηρεσίες (η ‘Γενική Γραμματεία’).

Οι συνεδριάσεις του συνόλου των ευρωβουλευτών, γνωστές ως ‘σύνοδοι ολομέλειας’, γίνονται στο Στρασβούργο και στις Βρυξέλλες. Οι συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών γίνονται επίσης στις Βρυξέλλες.

3.1.2 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Αρμοδιότητες

Στο Συμβούλιο της ΕΕ συνεδριάζουν οι υπουργοί όλων των χωρών μελών της ΕΕ για να εγκρίνουν νόμους και να συντονίσουν τις εθνικές τους πολιτικές.

Οι κύριες αρμοδιότητες του Συμβουλίου είναι οι εξής:

- Θέσπιση της νομοθεσίας της ΕΕ
- Συντονισμός των οικονομικών πολιτικών των χωρών μελών της ΕΕ
- Υπογραφή συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και άλλων χωρών
- Έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Χάραξη της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής άμυνας της ΕΕ
- Συντονισμός της συνεργασίας μεταξύ δικαστικών αρχών και αστυνομικών δυνάμεων των χωρών μελών

Θέσπιση νομοθεσίας της ΕΕ

Το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο έχουν από κοινού τον τελευταίο λόγο για τη νομοθεσία που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Συντονισμός των οικονομικών πολιτικών

Οι χώρες μέλη της ΕΕ αποφάσισαν ότι επιθυμούν μια συνολική οικονομική πολιτική για την Ευρώπη, την οποία συντονίζουν οι υπουργοί Οικονομίας και Οικονομικών όλων των χωρών μελών.

Έχουν θέσει επίσης ως στόχο τη δημιουργία περισσότερων θέσεων απασχόλησης καθώς και την αναβάθμιση της παιδείας, της υγειονομικής περίθαλψης και των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας. Μολονότι η διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικής εξακολουθεί να αποτελεί ευθύνη της κάθε χώρας, όλες οι χώρες μαζί μπορούν να συμφωνήσουν στη θέσπιση κοινών στόχων και να αντλήσουν χρήσιμα συμπεράσματα ανταλλάσσοντας τις εμπειρίες τους.

Υπογραφή διεθνών συμφωνιών

Το Συμβούλιο υπογράφει συμφωνίες εξ ονόματος της ΕΕ σε διάφορους τομείς, όπως το περιβάλλον, το εμπόριο, η ανάπτυξη, τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, η αλιεία, η επιστήμη, η τεχνολογία και οι μεταφορές.

Έγκριση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το ποσό των χρημάτων που μπορεί να δαπανήσει η ΕΕ κάθε χρόνο αποφασίζεται από κοινού από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Εξωτερική πολιτική και πολιτική άμυνας

Οι εθνικές κυβερνήσεις διατηρούν τον έλεγχο σε αυτούς τους τομείς, ωστόσο συνεργάζονται για να χαράξουν μια κοινή εξωτερική και αμυντική πολιτική (γνωστή ως "κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας"). Το Συμβούλιο είναι ο κύριος φορέας ανάπτυξης της συνεργασίας αυτής.

Η ΕΕ δεν έχει δικό της στρατό. Για να μπορεί όμως να αντιδρά ταχύτερα σε τυχόν διεθνείς συγκρούσεις και φυσικές καταστροφές, ορισμένες χώρες της ΕΕ παρέχουν στρατό για τη δημιουργία δύναμης ταχείας αντίδρασης της οποίας ο ρόλος περιορίζεται στην προσφορά ανθρωπιστικού έργου, σε αποστολές διάσωσης και αποστολές διατήρησης της ειρήνης.

Δικαιοσύνη

Όλοι οι πολίτες της ΕΕ πρέπει να έχουν την ίδια δυνατότητα πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ. Στο Συμβούλιο, οι υπουργοί Δικαιοσύνης καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες ώστε οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται σε μια χώρα της ΕΕ (π.χ. σε υποθέσεις διαζυγίων) να αναγνωρίζονται από όλες τις άλλες χώρες της Ένωσης.

Οι υπουργοί Δικαιοσύνης και Εσωτερικών συντονίζουν την αστυνόμευση στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, καθώς και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος.

Σύνθεση

Δεν υπάρχουν μόνιμα μέλη. Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου, κάθε χώρα εκπροσωπείται από τον υπουργό της που είναι αρμόδιος για τον εκάστοτε τομέα πολιτικής, π.χ. από τον υπουργό Περιβάλλοντος όταν η υπουργική σύσκεψη αφορά περιβαλλοντικά θέματα. Στην περίπτωση αυτή, η σύσκεψη ονομάζεται "Συμβούλιο Περιβάλλοντος".

Σε όλες τις συσκέψεις του Συμβουλίου προεδρεύει ο αρμόδιος υπουργός της χώρας που ασκεί την εκ περιτροπής προεδρία της ΕΕ, με εξαίρεση το Συμβούλιο των Υπουργών

Εξωτερικών, το οποίο διαθέτει μόνιμο πρόεδρο, τον Ύπατο Εκπρόσωπο για την Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας της ΕΕ.

3.1.3 ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αρμοδιότητες

«Κυβέρνηση» της Ένωσης θεωρείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή που είναι και το εκτελεστικό της όργανο. Η Επιτροπή αποτελεί την κινητήρια δύναμη και την αφετηρία κάθε δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ένα από τα κύρια θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκπροσωπεί και προασπίζει τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της. Καταρτίζει προτάσεις για νέα νομοθεσία και διαχειρίζεται σε καθημερινή βάση την υλοποίηση των πολιτικών και τη διάθεση των κονδυλίων της ΕΕ.

Η Επιτροπή εκπροσωπεί και προασπίζει τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της. Επιβλέπει και υλοποιεί τις πολιτικές της ΕΕ, με τους εξής τρόπους:

- προτείνοντας νέους νόμους στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο,
- διαχειριζόμενη τον προϋπολογισμό της ΕΕ και κατανέμοντας τα διαθέσιμα κονδύλια
- μεριμνώντας για την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ (μαζί με το Δικαστήριο)
- εκπροσωπώντας την Ευρωπαϊκή Ένωση στη διεθνή σκηνή, για παράδειγμα διεξάγοντας διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών.

Υποβολή νομοθετικών προτάσεων

Η Επιτροπή έχει το "δικαίωμα της πρωτοβουλίας", μπορεί δηλαδή να προτείνει νέους νόμους για να προστατεύσει τα συμφέροντα της ΕΕ και των πολιτών της. Αυτό το πράττει μόνο για θέματα που δεν είναι δυνατό να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο (αρχή της επικουρικότητας).

Όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει μια νομοθετική πράξη, προσπαθεί να ικανοποιήσει όσο το δυνατό ευρύτερο φάσμα συμφερόντων. Επίσης, ζητά τη γνώμη εμπειρογνωμόνων που μετέχουν στις διάφορες επιτροπές και ομάδες εργασίας της, ώστε

να εξασφαλίσει την δέουσα ρύθμιση όλων των τεχνικών λεπτομερειών. Πραγματοποιεί επίσης δημόσιες διαβουλεύσεις.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής καταρτίζουν μια νομοθετική πρόταση. Εάν με την πρόταση αυτή συμφωνούν τουλάχιστον οι 14 από τους 28 Επιτρόπους, η πρόταση υποβάλλεται στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο. Αφού συζητήσουν και ενδεχομένως τροποποιήσουν την πρόταση, τα δύο αυτά όργανα αποφασίζουν εάν θα την εγκρίνουν ώστε να γίνει νόμος.

Διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ και κατανομή των κονδυλίων

Από κοινού με το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο, η Επιτροπή καθορίζει τις ευρύτερες μακροπρόθεσμες προτεραιότητες για τις δαπάνες της ΕΕ στο λεγόμενο "δημοσιονομικό πλαίσιο" της ΕΕ. Καταρτίζει επίσης τον ετήσιο προϋπολογισμό που υποβάλλεται προς έγκριση στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, και παρακολουθεί με ποιο τρόπο δαπανώνται τα κονδύλια της ΕΕ -για παράδειγμα, από οργανισμούς, εθνικές και περιφερειακές αρχές. Η διαχείριση του προϋπολογισμού από την Επιτροπή ελέγχεται εξονυχιστικά από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Η Επιτροπή διαχειρίζεται τα κονδύλια για τις πολιτικές της ΕΕ (π.χ. για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη) καθώς και προγράμματα όπως το Erasmus (ανταλλαγές φοιτητών).

Εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ

Ως "θεματοφύλακας των Συνθηκών", η Επιτροπή ελέγχει κατά πόσο κάθε χώρα μέλος εφαρμόζει ορθά το δίκαιο της ΕΕ.

Εάν κρίνει ότι μια εθνική κυβέρνηση αδυνατεί να εφαρμόσει το δίκαιο της ΕΕ, η Επιτροπή αποστέλλει αρχικά επίσημη επιστολή ζητώντας από την κυβέρνηση αυτή να διορθώσει το πρόβλημα. Αν δεν υπάρξουν θετικά αποτελέσματα, η Επιτροπή παραπέμπει την υπόθεση στο Δικαστήριο. Το Δικαστήριο μπορεί να επιβάλει κυρώσεις και οι αποφάσεις του είναι δεσμευτικές για τις χώρες μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης.

Εκπροσώπηση της ΕΕ στη διεθνή σκηνή

Η Επιτροπή εκπροσωπεί όλες τις χώρες της ΕΕ σε διεθνείς οργανισμούς, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου.

Διαπραγματεύεται επίσης διεθνείς συμφωνίες για λογαριασμό της ΕΕ, όπως τη Συμφωνία Cotonou (με αντικείμενο την αναπτυξιακή βοήθεια και το εμπόριο μεταξύ της ΕΕ και των αναπτυσσόμενων χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού Ωκεανού).

Σύνθεση

Οι 28 επίτροποι (ένας από κάθε χώρα της ΕΕ) αποτελούν την πολιτική ηγεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η θητεία τους διαρκεί 5 χρόνια. Κάθε επίτροπος αναλαμβάνει την ευθύνη για συγκεκριμένους τομείς πολιτικής σύμφωνα με τα καθήκοντα που του αναθέτει ο πρόεδρος της Επιτροπής.

Ο πρόεδρος διορίζεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Το Συμβούλιο διορίζει επίσης τους άλλους επιτρόπους, πάντοτε σε συμφωνία με τον διορισθέντα πρόεδρο.

Για τον διορισμό όλων των επιτρόπων, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, είναι απαραίτητη η έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Κατά τη θητεία τους, τόσο ο πρόεδρος όσο και οι επίτροποι εξακολουθούν να είναι υπόλογοι στο Κοινοβούλιο, το οποίο έχει την εξουσία να καθαιρέσει την Επιτροπή.

Για την καθημερινή λειτουργία της Επιτροπής μεριμνά το προσωπικό της (διοικητικοί υπάλληλοι, νομικοί, οικονομολόγοι, μεταφραστές, διερμηνείς, γραμματείς κ.λπ.) που είναι κατανεμημένο σε διάφορες υπηρεσίες, γνωστές ως γενικές διευθύνσεις (ΓΔ).

Έδρα

Η Επιτροπή έχει την έδρα της στις Βρυξέλες και το Λουξεμβούργο και διαθέτει γραφεία σε κάθε χώρα της ΕΕ καθώς και αντιπροσωπείες στις διάφορες πρωτεύουσες του κόσμου.

3.1.4 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αρμοδιότητες

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει διπλό ρόλο: πρώτο, να ορίζει τη γενική κατεύθυνση και τις προτεραιότητες της Ένωσης και δεύτερο, να εξετάζει περίπλοκα ή ευαίσθητα θέματα που δεν είναι δυνατόν να επιλυθούν σε κατώτερο επίπεδο διακυβερνητικής συνεργασίας.

Αν και ασκεί μεγάλη επιρροή στον καθορισμό της πολιτικής ατζέντας της ΕΕ, δεν έχει νομοθετική εξουσία.

Σύνθεση

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μετέχουν οι αρχηγοί κράτους ή κυβέρνησης όλων των χωρών της ΕΕ, ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ο οποίος προεδρεύει στις συσκέψεις. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μετέχει επίσης η ύπατη εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνεδριάζει δύο φορές κάθε 6 μήνες. Ωστόσο, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου μπορεί να συγκαλέσει έκτακτη σύνοδο εάν χρειαστεί. Οι σύνοδοι πραγματοποιούνται συνήθως στις Βρυξέλλες.

Λήψη αποφάσεων

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει με συναίνεση, πλην των περιπτώσεων στις οποίες οι Συνθήκες ορίζουν άλλως. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο λαμβάνει αποφάσεις μόνον με ομοφωνία ή με ειδική πλειοψηφία, ανάλογα με το τι ορίζουν οι Συνθήκες.

Οι πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Επιτροπής, καθώς και η ύπατη εκπρόσωπος για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

3.1.5 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Αρμοδιότητες

Το Δικαστήριο διασφαλίζει την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ σε όλες τις χώρες μέλη της. Διευθετεί επίσης τις νομικές διαφορές μεταξύ των κυβερνήσεων των χωρών μελών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Φυσικά πρόσωπα, εταιρείες και οργανισμοί μπορούν επίσης να προσφύγουν στο Δικαστήριο, εάν θεωρούν ότι τα δικαιώματά τους δεν έχουν γίνει σεβαστά από κάποιο όργανο της ΕΕ.

Σύνθεση

Στο Δικαστήριο μετέχει ένας δικαστής από κάθε χώρα της ΕΕ.

Το Δικαστήριο επικουρούν εννέα "γενικοί εισαγγελείς" που διατυπώνουν τη νομική γνώμη τους για τις υποθέσεις που εξετάζονται από το Δικαστήριο. Αυτό οφείλουν να το πράττουν δημοσίως, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία.

Η θητεία κάθε δικαστή και γενικού εισαγγελέα είναι εξαετής και μπορεί να ανανεωθεί. Ο διορισμός τους γίνεται κατόπιν συμφωνίας των κυβερνήσεων των χωρών της ΕΕ.

Λόγω του μεγάλου αριθμού των υποθέσεων που τίθενται ενώπιον του Δικαστηρίου και για την καλύτερη νομική προστασία των πολιτών, έχει συσταθεί ένα "Γενικό Δικαστήριο" το οποίο ασχολείται με τις υποθέσεις που υποβάλλουν ιδιώτες, εταιρείες και ορισμένοι οργανισμοί, καθώς και με υποθέσεις που σχετίζονται με το δίκαιο ανταγωνισμού.

Το "Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης" της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκδίδει αποφάσεις για διαφορές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μελών του προσωπικού της.

3.1.6 ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Αρμοδιότητες

Το Ελεγκτικό συνέδριο ιδρύθηκε το 1975 με σκοπό να ελέγχει τα οικονομικά της ΕΕ. Ρόλος του είναι να βελτιώνει τη δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ και να συντάσσει εκθέσεις για τη χρήση των δημόσιων κονδυλίων. Έχει την έδρα του στο Λουξεμβούργο.

Για να διασφαλίζει ότι τα χρήματα των ευρωπαίων φορολογουμένων διατίθενται κατά τον καλύτερο τρόπο, το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει το δικαίωμα να ελέγχει κάθε πρόσωπο ή οργανισμό που διαχειρίζεται κονδύλια της ΕΕ και συχνά πραγματοποιεί επιτόπιους

ελέγχους. Τα πορίσματά του καταγράφονται σε εκθέσεις τις οποίες υποβάλλει στην Επιτροπή και στις κυβερνήσεις των κρατών μελών της ΕΕ.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν διαθέτει δικές του νομικές εξουσίες. Εάν οι ελεγκτές ανακαλύψουν περιπτώσεις απάτης ή παρατυπίες ενημερώνουν την OLAF, δηλαδή την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης.

Ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντα του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι να υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ετήσια έκθεση για το προηγούμενο δημοσιονομικό έτος ('ετήσια διαδικασία απαλλαγής'). Το Κοινοβούλιο εξετάζει διεξοδικά την έκθεση του Συνεδρίου πριν αποφασίσει εάν θα εγκρίνει ή όχι τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή διαχειρίστηκε τον προϋπολογισμό.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο πρέπει επίσης να γνωμοδοτεί για τη δημοσιονομική νομοθεσία της ΕΕ και να βοηθά την ΕΕ στην καταπολέμηση της απάτης.

Ελεγκτές διεξάγουν συχνά ελέγχους στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, στα κράτη μέλη και στις χώρες που λαμβάνουν ενισχύσεις από την ΕΕ. Παρόλο που το έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου αφορά κυρίως χρήματα για τα οποία είναι υπεύθυνη η Επιτροπή, στην πράξη το 80% αυτών των εσόδων και δαπανών το διαχειρίζονται οι εθνικές αρχές.

Σύνθεση

Για να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στο έργο του, το Ελεγκτικό Συνέδριο πρέπει να παραμένει τελείως ανεξάρτητο από τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα, αλλά να βρίσκεται, ωστόσο, σε συνεχή επαφή με αυτά.

Στο Ελεγκτικό Συνέδριο συμμετέχει ένα άτομο από κάθε κράτος μέλος της Ένωσης. Τα μέλη, τα οποία διορίζονται από το Συμβούλιο για εξαετή περίοδο που μπορεί να ανανεωθεί, εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο για τριετή περίοδο που, επίσης, μπορεί να ανανεωθεί. Ο Vítor Manuel da Silva Caldeira, από την Πορτογαλία, εξελέγη πρόεδρος τον Ιανουάριο του 2008.

Οργάνωση

Το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει περίπου 800 υπαλλήλους, συμπεριλαμβανομένων των μεταφραστών, των διοικητικών υπαλλήλων, καθώς και των ελεγκτών. Οι ελεγκτές χωρίζονται σε "ομάδες ελέγχου". Εκπονούν σχέδια εκθέσεων επί των οποίων αποφασίζει το Ελεγκτικό Συνέδριο.

3.2 ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ / ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επίσης ορισμένα άλλα όργανα και διοργανικούς φορείς με ειδικό ρόλο, τα οποία αναφέρονται πιο κάτω.

3.2.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έχει την ευθύνη για την ευρωπαϊκή νομισματική πολιτική.

Κύριοι στόχοι της είναι οι εξής:

- η διαφύλαξη της σταθερότητας των τιμών (μέσω της διατήρησης του πληθωρισμού υπό έλεγχο), ιδίως σε χώρες που χρησιμοποιούν το ευρώ και
- η διαφύλαξη της σταθερότητας του δημοσιονομικού συστήματος– διασφαλίζοντας την κατάλληλη εποπτεία των κεφαλαιαγορών και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Η Τράπεζα συνεργάζεται με τις κεντρικές τράπεζες και των 28 κρατών μελών της ΕΕ, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Ηγείται επίσης της στενής συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών τραπεζών της ευρωζώνης, δηλαδή των 18 χωρών της ΕΕ που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Η συνεργασία στο πλαίσιο αυτής της μικρότερης ομάδας τραπεζών αποκαλείται "ευρωσύστημα".

Στις αρμοδιότητες της ΕΚΤ συγκαταλέγονται οι εξής:

- ο καθορισμός βασικών επιτοκίων για την ευρωζώνη και ο έλεγχος της προσφοράς χρήματος
- η διαχείριση των συναλλαγματικών αποθεματικών της ευρωζώνης και η αγορά ή πώληση νομισμάτων όταν κρίνεται αναγκαία για τη διατήρηση της ισορροπίας των συναλλαγματικών ισοτιμιών
- η συμβολή στη διασφάλιση της κατάλληλης εποπτείας των κεφαλαιαγορών και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από τις εθνικές αρχές, καθώς και της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών

- η παροχή άδειας στις κεντρικές τράπεζες της ευρωζώνης να εκδίδουν χαρτονομίσματα του ευρώ
- η παρακολούθηση των τάσεων των τιμών και η αξιολόγηση του κινδύνου που αυτές συνεπάγονται για τη σταθερότητα των τιμών στην ευρωζώνη.

3.2.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) επικουρεί τον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας. Η δημιουργία της θέσης αυτής αποτελεί μία από τις σημαντικότερες θεσμικές καινοτομίες της Συνθήκης της Λισαβόνας. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η συνοχή στις σχέσεις της ΕΕ με άλλες χώρες και διεθνείς οργανισμούς και ο συντονισμός της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

Η ΕΥΕΔ διαχειρίζεται τις διπλωματικές σχέσεις της ΕΕ με τις χώρες που δεν είναι μέλη της. Σκοπός της υπηρεσίας αυτής είναι να γίνει η εξωτερική πολιτική της Ένωσης πιο συνεπής και αποτελεσματική, αυξάνοντας έτσι την επιρροή της Ευρώπης παγκοσμίως.

Η υπηρεσία συνεργάζεται στενά με τις διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών μελών της Ένωσης, ενώ πολλοί υπάλληλοι των υπηρεσιών αυτών είναι αποσπασμένοι στην ΕΥΕΔ.

Σημαντικά στοιχεία του ρόλου της είναι η ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων στρατηγικού χαρακτήρα με σημαντικούς διεθνείς παράγοντες καθώς και η συνεργασία με τις αναδυόμενες δυνάμεις σε όλο τον κόσμο. Η ΕΥΕΔ συνεργάζεται στενά με τον ΟΗΕ και άλλες ηγέτιδες δυνάμεις, όπως οι ΗΠΑ και η Ρωσία.

Σημαντικές δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε παγκόσμιο επίπεδο είναι:

- η οικοδόμηση ειρήνης, μέσα από την παροχή πολιτικής, οικονομικής και πρακτικής στήριξης – π.χ. στα Δυτικά Βαλκάνια μετά τους πολέμους στην πρώην Γιουγκοσλαβία
- η διεξαγωγή στρατιωτικών και μη στρατιωτικών αποστολών με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας, στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής για την ασφάλεια και την άμυνα
- η διατήρηση φιλικών σχέσεων με τις χώρες που συνορεύουν με την ΕΕ, μέσα από την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας

- η παροχή αναπτυξιακής βοήθειας, η αντιμετώπιση κρίσεων και η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, καθώς και η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και η προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

3.2.3 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αντιπροσωπεύει την κοινωνία των πολιτών, τους εργοδότες και τους εργαζομένους.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ιδρύθηκε το 1957 ως φόρουμ συζήτησης ζητημάτων για την ενιαία αγορά. Η Επιτροπή παρέχει στις ομάδες συμφερόντων της Ευρώπης, π.χ. συνδικαλιστές, εργοδότες, γεωργούς, βήμα για να διατυπώνουν τις απόψεις τους σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις της ΕΕ.

Η Επιτροπή αυτή εκδίδει κατά μέσο όρο 170 συμβουλευτικά έγγραφα και γνωμοδοτήσεις κάθε χρόνο. Όλες οι γνωμοδοτήσεις προωθούνται στα όργανα λήψης των αποφάσεων της ΕΕ και στη συνέχεια δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έχει 353 μέλη που εκπροσωπούν ομάδες οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων από όλη την Ευρώπη και υπάγονται σε μία από τις τρεις ομάδες: εργοδότες, εργαζόμενοι, εκπρόσωποι διαφόρων συμφερόντων (π.χ. γεωργοί, ομάδες καταναλωτών).

3.2.4 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Η Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) εκπροσωπεί την τοπική αυτοδιοίκηση και την περιφερειακή διοίκηση.

Αποστολή της Επιτροπής των Περιφερειών είναι να προβάλλει την τοπική και την περιφερειακή άποψη σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία μέσω της έκδοσης γνωμοδοτήσεων για προτάσεις της Επιτροπής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο οφείλουν να ζητούν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών πριν από τη λήψη αποφάσεων της ΕΕ για ζητήματα που αφορούν άμεσα τις αρχές τοπικής ή περιφερειακής αυτοδιοίκησης (π.χ. πολιτική απασχόλησης, περιβάλλον, εκπαίδευση ή δημόσια υγεία).

Η Επιτροπή των Περιφερειών έχει σήμερα 353 τακτικά μέλη (και άλλα τόσα αναπληρωματικά) και από τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, τα οποία διορίζονται για πέντε χρόνια από το Συμβούλιο βάσει προτάσεων των κρατών μελών της ΕΕ, με τις αντιπροσωπείες να αντικατοπτρίζουν την πολιτική, γεωγραφική και περιφερειακή/τοπική κατάσταση του εκάστοτε κράτους.

Η ολομέλεια της ΕτΠ πραγματοποιεί πέντε συνεδριάσεις κάθε χρόνο για να καθορίσει το γενικό πλαίσιο της πολιτικής που θα ακολουθήσει και να εγκρίνει γνωμοδοτήσεις, οι οποίες υποβάλλονται από υποεπιτροπές, σε τομείς όπως εδαφικής συνοχής, εκπαίδευσης, νεολαίας και έρευνας, περιβάλλοντος, ιθαγένειας και φυσικών πόρων.

Ο ρόλος της ΕτΠ έχει αναβαθμιστεί με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, εφόσον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει τώρα να διαβουλεύεται με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές καθώς και με τις ενώσεις τους σε όλη την ΕΕ κατά το στάδιο που προηγείται της νομοθετικής διαδικασίας, όταν η νομοθετική πρόταση αφορά έναν από τους πολλούς τομείς πολιτικής που έχουν άμεσες συνέπειες για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Η ΕτΠ, ως η φωνή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, συμμετέχει άμεσα σ' αυτήν τη διαδικασία.

3.2.5 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) χρηματοδοτεί επενδυτικά έργα της Ένωσης και βοηθάει μικρές επιχειρήσεις μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

Η ΕΤΕ στηρίζει έργα σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και επενδύει σε μελλοντικά κράτη μέλη και χώρες-εταίρους.

Για την υλοποίηση του έργου της, η Τράπεζα δανείζεται χρήματα από τις αγορές κεφαλαίων αντί να τα ανασύρει από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Τα χρήματα χορηγούνται στη συνέχεια υπό μορφή δανείων με ευνοϊκούς όρους σε έργα που εξυπηρετούν τους πολιτικούς στόχους της ΕΕ. Η ΕΤΕ λειτουργεί σε μη κερδοσκοπική βάση και δανείζει χρήματα με επιτόκια που πλησιάζουν το κόστος δανεισμού της.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται από την ΕΤΕ περιλαμβάνουν:

- Δάνεια, τα οποία χορηγούνται σε βιώσιμα προγράμματα για κεφαλαιουχικές δαπάνες ή σε έργα του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα. Οι αποδέκτες ποικίλλουν. Μπορεί να είναι μεγάλες εταιρείες αλλά και δήμοι ή μικρές επιχειρήσεις.

- Τεχνική βοήθεια, η οποία παρέχεται από ομάδα ειδικών οικονομολόγων, μηχανικών και εμπειρογνωμόνων με στόχο τη συμπλήρωση των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΤΕ.
- Εγγυήσεις, οι οποίες διατίθενται σε ευρύ φάσμα φορέων, π.χ. τράπεζες, εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, οργανισμούς εγγύησης, ταμεία αμοιβαίων εγγυήσεων, φορείς ειδικού σκοπού και άλλους.
- Επιχειρηματικά κεφάλαια. Οι αιτήσεις για επιχειρηματικά κεφάλαια θα πρέπει να υποβάλλονται απευθείας σε έναν ενδιάμεσο φορέα.

Το 90% περίπου των δανείων διατίθεται σε προγράμματα και σχέδια στο εσωτερικό της ΕΕ.

Επιπρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στηρίζει τις πολιτικές της ΕΕ για την ανάπτυξη και τη συνεργασία με χώρες εταίρους.

Οι πολιτικές αυτές περιλαμβάνουν σήμερα τα εξής:

- Νότια και Ανατολική Ευρώπη
- Πολιτική γειτονίας:
  - Χώρες της Μεσογείου που εμπίπτουν στην πολιτική γειτονίας
  - Ρωσία και χώρες της Ανατολικής Ευρώπης που εμπίπτουν στην πολιτική γειτονίας
- Χώρες που εμπίπτουν στην πολιτική ανάπτυξης και συνεργασίας:
  - Αφρική, Καραϊβική, Ειρηνικός (και Υπερπόντιες χώρες και εδάφη)
  - Νότια Αφρική
  - Ασία και Λατινική Αμερική

3.2.6 ΕΥΡΩΠΑΪΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ

Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής ερευνά τις καταγγελίες πολιτών κατά των θεσμικών οργάνων ή οργανισμών της ΕΕ για λόγους κακής διοίκησης.

Ο Διαμεσολαβητής εξετάζει καταγγελίες πολιτών, επιχειρήσεων και οργανισμών της ΕΕ, προκειμένου να εντοπίσει κρούσματα κακοδιοίκησης, δηλαδή περιπτώσεων όπου τα όργανα, οι υπηρεσίες ή οι οργανισμοί της ΕΕ παραβαίνουν τη νομοθεσία, δεν σέβονται

τις αρχές της χρηστής διοίκησης ή τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως για παράδειγμα περιπτώσεις άδικης ή διακριτικής μεταχείρισης, κατάχρησης εξουσίας, παράλειψης ή άρνησης ενημέρωσης κλπ.

Το γραφείο του Διαμεσολαβητή διενεργεί έρευνες μόλις λάβει καταγγελία ή με δική του πρωτοβουλία. Είναι απολύτως ανεξάρτητη υπηρεσία και δεν λαμβάνει εντολές από καμία κυβέρνηση ή οργανισμό. Μια φορά τον χρόνο υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκθεση δραστηριοτήτων.

Η εκλογή του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή είναι ένα από τα πρώτα καθήκοντα κάθε νεοεκλεγόμενου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

3.2.7 ΕΥΡΩΠΑΪΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) διαφυλάττει τον απόρρητο χαρακτήρα των προσωπικών δεδομένων των πολιτών.

Όταν τα θεσμικά όργανα ή οι οργανισμοί της Ένωσης επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ατόμου του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, πρέπει να σέβονται το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής του. Ο ΕΕΠΔ εξασφαλίζει ότι αυτό συμβαίνει και παρέχει τις συμβουλές του για όλα τα θέματα που αφορούν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η εν λόγω «επεξεργασία» καλύπτει δραστηριότητες όπως η συλλογή πληροφοριών, η καταγραφή και αποθήκευσή τους, η ανάκτησή τους για ανάγνωση, η αποστολή ή διάθεσή τους καθώς επίσης και η παρεμπόδιση της μετάδοσης, η διαγραφή, ή η καταστροφή δεδομένων.

3.2.8 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Η Υπηρεσία Εκδόσεων δημοσιεύει πληροφοριακό υλικό σχετικά με την ΕΕ. Ασκεί καθήκοντα εκδοτικού οίκου για τα όργανα της Ένωσης παράγοντας και διανέμοντας όλες τις επίσημες δημοσιεύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε χαρτί και σε ψηφιακή μορφή.

3.2.9 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού (ΕΥΕΠ) προσλαμβάνει προσωπικό για τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης.

Η Υπηρεσία αυτή άρχισε να λειτουργεί τον Ιανουάριο του 2003. Έργο της είναι να διοργανώνει εξετάσεις για την πρόσληψη προσωπικού που θα εργαστεί σε όλα τα όργανα της Ένωσης. Αυτή η διαδικασία είναι αποτελεσματικότερη από τη διοργάνωση διαγωνισμών πρόσληψης από κάθε όργανο χωριστά.

3.2.10 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Σχολή Δημόσιας Διοίκησης παρέχει επιμόρφωση σχετικά με συγκεκριμένους τομείς στο προσωπικό της ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Σχολή Δημόσιας Διοίκησης άρχισε να λειτουργεί το 2005. Αποστολή της είναι η παροχή κατάρτισης σε μέλη του προσωπικού της ΕΕ επί μιας σειράς εξειδικευμένων θεμάτων. Κύριο γνώρισμα της είναι ότι στα μαθήματα που δίδονται σε αυτή μπορεί να συμμετέχει το προσωπικό όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, πράγμα που συντελεί στη διάδοση κοινών αξιών, στην προώθηση της καλύτερης κατανόησης μεταξύ των υπαλλήλων των οργάνων και στην επίτευξη οικονομιών κλίμακας. Η Σχολή συνεργάζεται στενά με τις υπηρεσίες κατάρτισης όλων των θεσμικών οργάνων, προκειμένου να αποφεύγεται οποιαδήποτε αλληλεπικάλυψη κατά την εκπλήρωση της αποστολής τους.

3.3 ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Πέραν των πιο πάνω θεσμικών και άλλων οργάνων, υπάρχει μια σειρά εξειδικευμένων οργανισμών που έχουν διάφορα τεχνικά, επιστημονικά και διοικητικά καθήκοντα.

Οι οργανισμοί αυτοί είναι νομικές οντότητες ανεξάρτητες από τα θεσμικά της όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες έχουν συσταθεί για την εκτέλεση συγκεκριμένων καθηκόντων βάσει του δικαίου της Ένωσης.

Υπάρχουν πάνω από 40 οργανισμοί που χωρίζονται σε 4 ομάδες:

- Αποκεντρωμένοι οργανισμοί
- Εκτελεστικοί οργανισμοί
- Οργανισμοί της EURATOM
- Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)

Αποκεντρωμένοι Οργανισμοί

Οι αποκεντρωμένοι οργανισμοί επιτελούν τεχνικό, επιστημονικό ή διοικητικό έργο και βοηθούν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να χαράσσουν και να εφαρμόζουν πολιτικές.

Προάγουν επίσης τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των εθνικών κυβερνήσεων συγκεντρώνοντας τεχνική και εξειδικευμένη εμπειρογνωσία τόσο από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης όσο και από τις εθνικές αρχές.

Οι αποκεντρωμένοι οργανισμοί συστήνονται για αόριστο χρονικό διάστημα και βρίσκονται σε όλη την ΕΕ.

Εκτελεστικοί Οργανισμοί

Οι εκτελεστικοί οργανισμοί βοηθούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη διαχείριση των προγραμμάτων της ΕΕ. Συστήνονται για καθορισμένη περίοδο και πρέπει να εδρεύουν στον ίδιο τόπο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Βρυξέλλες ή Λουξεμβούργο).

Οργανισμοί της EURATOM

Οι οργανισμοί της EURATOM αυτοί δημιουργήθηκαν για την προώθηση των στόχων της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (EURATOM), οι οποίοι είναι οι εξής:

- συντονισμός των ερευνητικών προγραμμάτων των κρατών μελών για ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας,
- παροχή γνώσεων, υποδομών και χρηματοδότησης για την πυρηνική ενέργεια και
- μέριμνα για την επάρκεια και ασφάλεια του εφοδιασμού σε πυρηνική ενέργεια.

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT), το οποίο εδρεύει στην Ουγγαρία, είναι ένας ανεξάρτητος οργανισμός της ΕΕ ο οποίος σκοπό έχει να προάγει την ικανότητα της ΕΕ για ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, συγκεντρώνοντας τους καλύτερους επιστημονικούς, επιχειρηματικούς και εκπαιδευτικούς πόρους.

4. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι κοινές πολιτικές, που είναι η πεμπτουσία της διαδικασίας της πολυεθνικής ολοκλήρωσης, αποτελούν προϊόν εντατικών διαπραγματεύσεων μεταξύ των μερών, τα οποία συμμετέχουν στη διαδικασία. Για να είναι αποδεκτή από όλα τα μέρη (κράτη μέλη), η εκπόνηση μιας κοινής πολιτικής πρέπει να επιδιώκει να ικανοποιεί ή τουλάχιστον να μη παραβλάπτει τα εθνικά συμφέροντα των μερών και γι' αυτό, οι κυβερνήσεις όλων των κρατών μελών πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων.

Αντίθετα από μια οργάνωση διακυβερνητικής συνεργασίας, όπου οι κυβερνήσεις είναι οι πρωταγωνιστές, στη διαδικασία της πολυεθνικής ολοκλήρωσης, οι κυβερνήσεις των κρατών μελών διευθύνουν το έργο από τα παρασκήνια, αλλά αφήνουν την σκηνή στους πρωταγωνιστές, δηλαδή στους εκπροσώπους τους στα θεσμικά όργανα, τους οποίους έχουν ορίσει οι ίδιες ή/και οι λαοί τους.

4.2 ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Οι οριζόντιες πολιτικές της ΕΕ αποτελούν τους στόχους που τίθενται, τα μέσα που χρησιμοποιούνται και τα μέτρα που παίρνονται από κοινού από τα κράτη μέλη της Ένωσης για να ενισχύσουν και συμπληρώσουν τις πολιτικές τους σε πέντε μεγάλα πεδία των οικονομικών και των κοινωνικο-πολιτικών δραστηριοτήτων τους: την περιφερειακή ανάπτυξη, την κοινωνική πρόοδο, τη φορολογία, τον ανταγωνισμό και την προστασία του περιβάλλοντος.

Όλες αυτές οι πολιτικές ξεκίνησαν στα στάδια της τελωνειακής ένωσης και της κοινής αγοράς και εξελίσσονται συνεχώς για να επιτύχουν τους υψηλότερους στόχους που έχουν τεθεί για τα στάδια της οικονομικής και νομισματικής ένωσης και της πολιτικής ολοκλήρωσης.

4.2.1 Κοινή Περιφερειακή Πολιτική

Ο κύριος αντικειμενικός σκοπός της κοινής περιφερειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η μείωση των υπαρχουσών περιφερειακών ανισοτήτων και η πρόληψη της δημιουργίας νέων, δια της μεταβίβασης ευρωπαϊκών πόρων προς τις περιοχές που έχουν προβλήματα, μέσω ιδίως των χρηματοοικονομικών μέσων της Ένωσης που είναι γνωστά ως Διαρθρωτικά Ταμεία. Η περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιδιώκει την οικονομική και κοινωνική συνοχή της Ένωσης.

Η κοινή περιφερειακή πολιτική δεν επιδιώκει να αντικαταστήσει τις εθνικές περιφερειακές πολιτικές, αλλά έχει σκοπό να συντονίζει τις εθνικές περιφερειακές πολιτικές με τον ορισμό των γενικών κατευθύνσεων και τη διατύπωση ορισμένων αρχών που πρέπει να τηρούνται για να αποφεύγεται ο συναγωνισμός μεταξύ εθνικών ενισχύσεων των κρατών μελών. Συντονίζει επίσης τις διάφορες πολιτικές και τα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ για να τους δίνει μια «περιφερειακή διάσταση» και να αυξάνει έτσι την επίδρασή τους στις περιοχές που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη ενίσχυσης.

4.2.2 Κοινή Κοινωνική Πολιτική

Η κοινή κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιδιώκει τη βελτίωση της ζωής των λιγότερο ευνοημένων πολιτών της και όπως και η κοινή περιφερειακή πολιτική, επιδιώκει να εξισώσει τις οικονομικές και κοινωνικές διαφορές μέσα στην Ένωση και να εξασφαλίσει μια ίση κατανομή, μεταξύ όλων των κρατών και όλων των πολιτών, των πλεονεκτημάτων εκ της λειτουργίας της κοινής αγοράς. Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιδιώκει να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή εντός της Ένωσης.

Η κοινή κοινωνική πολιτική, βασιζόμενη στα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα, έχει ως στόχο την προώθηση της απασχόλησης, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, ώστε να καταστήσουν δυνατή την εναρμόνισή τους με παράλληλη διατήρηση της προόδου, την κατάλληλη κοινωνική προστασία, τον κοινωνικό διάλογο και την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων.

4.2.3 Κοινή Φορολογική Πολιτική

Στόχος της κοινής φορολογικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η δημιουργία ενός ενιαίου φορολογικού χώρου μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό, βασικές προτεραιότητες της φορολογικής πολιτικής της Ένωσης αποτελούν η εξάλειψη των φορολογικών εμποδίων στις διασυνοριακές οικονομικές δραστηριότητες, η καταπολέμηση του επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών για την διασφάλιση του ελέγχου και την αντιμετώπιση της απάτης.

Η κοινή φορολογική πολιτική έχει ως άξονα την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Κατά συνέπεια, οι προσπάθειες της Ένωσης για εναρμόνιση στον τομέα αυτό επικεντρώνονται κυρίως στην έμμεση φορολογία. Παράλληλα, η ΕΕ εντείνει τις προσπάθειές της για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, οι οποίες απειλούν τον θεμιτό ανταγωνισμό και προκαλούν σοβαρή υστέρηση στα φορολογικά έσοδα.

4.2.4 Κοινή Πολιτική του Ανταγωνισμού

Η κοινή πολιτική ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία κατέχει σημαίνοντα ρόλο στην πραγματοποίηση και τη διατήρηση μιας ενιαίας αγοράς, επιδιώκει την ανταγωνιστική συμπεριφορά των επιχειρήσεων και προστατεύει τα συμφέροντα των καταναλωτών, επιτρέποντάς τους να προμηθεύονται αγαθά και υπηρεσίες με τους καλύτερους δυνατούς όρους.

Η κοινή πολιτική του ανταγωνισμού παίζει τον ρόλο του ρυθμιστή της οικονομικής δραστηριότητας μέσα στην εσωτερική αγορά. Προλαμβάνει την εκ νέου κατάτμηση της ενιαίας αγοράς μέσω διεθνικών συμφωνιών των μεγάλων επιχειρήσεων. Εμποδίζει επίσης τις πολυεθνικές επιχειρήσεις να επιτυγχάνουν υπερκέρδη από την εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης των ή από τη μονοπώληση μιας αγοράς μέσω της απορρόφησης ανεξαρτήτων επιχειρήσεων. Καθόσον αφορά τον κρατικό παρεμβατισμό, ο ρόλος της πολιτικής ανταγωνισμού είναι να συγκρατεί τις εθνικές ενισχύσεις στα όρια που θεωρούνται ως απαραίτητα για την προσαρμογή των παραγωγικών δομών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις αλλαγές της ζήτησης και της διεθνούς κατανομής της εργασίας.

4.2.5 Κοινή Περιβαλλοντική Πολιτική

Η κοινή περιβαλλοντική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμβάλλει στην προστασία του φυσικού κεφαλαίου της Ευρώπης, ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να στραφούν σε δραστηριότητες πράσινης οικονομίας και διασφαλίζει την υγεία και την ποιότητα ζωής των κατοίκων της ΕΕ.

Η κοινή περιβαλλοντική πολιτική είναι ζωτικής σημασίας για την ποιότητα της ζωής των πολιτών της Ένωσης. Μέσα σε μια ευρωπαϊκή οικονομία, που αντιμετωπίζει έντονο διεθνή ανταγωνισμό, η πρόκληση για τους λαμβάνοντες τις αποφάσεις είναι να παίρνουν μέτρα που επιτρέπουν το συμβιβασμό του στόχου της οικονομικής ανάπτυξης με τις προδιαγραφές ποιότητας για το περιβάλλον. Η ΕΕ εφαρμόζει πράγματι ένα συνεπές πρόγραμμα για μια διηνεκή ανάπτυξη.

4.3 ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Μέσα στα πλαίσια των οριζόντιων πολιτικών της, η ΕΕ αναπτύσσει δραστηριότητα σε ποικίλους τομείς πολιτικής, από τα ανθρώπινα δικαιώματα μέχρι το εμπόριο και τις μεταφορές. Οι κύριοι τομείς πολιτικής της ΕΕ αναφέρονται πιο κάτω:

4.3.1 Ανάπτυξη και ανθρωπιστική βοήθεια

Ανθρώπινα δικαιώματα

Ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ελευθερία, δημοκρατία, ισότητα, κράτος δικαίου και σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: οι αξίες αυτές, οι οποίες έχουν ενσωματωθεί εξαρχής στις Συνθήκες της ΕΕ, σήμερα ενισχύονται χάρη στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν σ' αυτήν πρέπει να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το ίδιο ισχύει και για τις χώρες με τις οποίες η ΕΕ συνάπτει εμπορικές συμφωνίες ή συμφωνίες συνεργασίας.

Μέσα από την πολιτική της για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ΕΕ:

- προασπίζει τα αστικά, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα
- προσπαθεί να προαγάγει τα δικαιώματα των γυναικών, των παιδιών, των μειονοτήτων και των εκτοπισθέντων ατόμων
- αντιτίθεται στη θανατική ποινή, τα βασανιστήρια, την εμπορία ανθρώπων και τη διακριτική μεταχείριση
- δεσμεύεται για την προάσπιση του οικουμενικού και αδιαίρετου χαρακτήρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αναπτύσσοντας ολοκληρωμένη και ενεργό συνεργασία με χώρες-εταίρους, διεθνείς οργανισμούς, περιφερειακούς οργανισμούς και την κοινωνία των πολιτών.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα θεμελιώδη δικαιώματα κατοχυρώνονται σε εθνικό επίπεδο από το συνταγματικό σύστημα κάθε κράτους μέλους και σε ευρωπαϊκό επίπεδο από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (ο οποίος εκδόθηκε το 2000 και είναι δεσμευτικός για τα κράτη μέλη από το 2009). Αφού εξαντλήσουν τα μέσα που τους προσφέρει το δικαστικό σύστημα της χώρας τους, οι πολίτες μπορούν να αποταθούν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Όλα τα κύρια θεσμικά όργανα της ΕΕ – η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έχουν τον δικό τους ρόλο στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επικουρούνται από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ο οποίος εντοπίζει και αναλύει τις σημαντικότερες τάσεις στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Στη δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων περιλαμβάνεται η μείωση της φτώχειας και η πρόληψη των συγκρούσεων. Η δράση υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συμβάλλει καθοριστικά στη μείωση της φτώχειας, καθώς και στην πρόληψη και επίλυση των συγκρούσεων. Γι' αυτό, η ΕΕ έχει θέσει το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο επίκεντρο των σχέσεών της με άλλες χώρες και περιφέρειες.

Ανάπτυξη και συνεργασία

Η ΕΕ μαζί με τα κράτη μέλη της αποτελούν τον σημαντικότερο χορηγό ανθρωπιστικής βοήθειας στον κόσμο, με το μεγαλύτερο μέρος της βοήθειας να χορηγείται στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και τις χώρες με χαμηλό εισόδημα.

Πρωταρχικός στόχος της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ είναι η ριζική εξάλειψη της φτώχειας χάρη στην υιοθέτηση μιας βιώσιμης πολιτικής.

Το Πρόγραμμα Δράσης για Αλλαγή, το οποίο εγκρίθηκε το 2012, χαράσσει μια νέα αναπτυξιακή πολιτική, λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές που συντελούνται στον κόσμο, την εμφάνιση νέων χορηγών και τις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες. Η νέα αυτή πολιτική επιδιώκει την παροχή στοχευμένης βοήθειας στρατηγικού χαρακτήρα, προσανατολισμένης στην επίτευξη αποτελεσμάτων.

Ανθρωπιστική βοήθεια και πολιτική προστασία

Η ΕΕ έχει παράσχει από το 1992 ανθρωπιστική βοήθεια σε περισσότερες από 140 χώρες. Προσπαθεί να βοηθήσει τα άτομα που κινδυνεύουν εξαιτίας ανθρωπογενών συγκρούσεων ή φυσικών καταστροφών, ανεξαρτήτως της ιθαγένειας, της θρησκείας, του φύλου ή της εθνικής καταγωγής τους. Αυτές οι ποικίλες δραστηριότητες αντικατοπτρίζουν τον μεγάλο αριθμό σοβαρών κρίσεων σε όλο τον κόσμο και τη δέσμευση της ΕΕ να ηγηθεί των προσπαθειών στήριξης των θυμάτων.

Από το 2010, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαθέτει έναν ισχυρότερο και αποτελεσματικότερο ευρωπαϊκό μηχανισμό αντιμετώπισης καταστροφών τόσο εντός όσο και εκτός ΕΕ. Η ανθρωπιστική βοήθεια και η πολιτική προστασία ανήκουν πλέον στην αρμοδιότητα ενός

ενιαίου οργανισμού, γεγονός που βελτιώνει την αποδοτικότητα της παρεχόμενης συνδρομής και τη συμπληρωματικότητα των διαφόρων δράσεων.

Ο ενωσιακός μηχανισμός πολιτικής προστασίας λειτουργεί συμπληρωματικά προς την ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ για την αντιμετώπιση αναγκών λόγω συγκρούσεων ή καταστροφών.

4.3.2 Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις

Η Ευρώπη επιδιώκει τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας για μια δυναμική κοινωνία, βασισμένη στη γνώση. Αυτό απαιτεί επενδύσεις σε πολιτικές για την εκπαίδευση, την επιστήμη και την απασχόληση κατάλληλα προσαρμοσμένες ώστε να συμβαδίζουν με τον ρυθμό των εξελίξεων και να μπορούν να οδηγήσουν την ΕΕ σε έξοδο από την οικονομική κρίση.

Η ΕΕ και οι εθνικές κυβερνήσεις μοιράζονται την ευθύνη για την πολιτική στους τομείς της απασχόλησης, των κοινωνικών υποθέσεων και της κοινωνικής ένταξης. Η ΕΕ:

- συντονίζει και παρακολουθεί τις εθνικές πολιτικές
- προωθεί την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε τομείς όπως η απασχόληση, η φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός και οι συντάξεις,
- καταρτίζει νομοθετικές πράξεις και παρακολουθεί την εφαρμογή τους σε τομείς όπως τα εργατικά δικαιώματα και ο συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

4.3.3 Δικαιοσύνη και δικαιώματα των πολιτών

Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις

Όλοι οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να εγκαθίστανται σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ένωσης. Η διέλευση των συνόρων των κρατών μελών σχεδόν δεν γίνεται αντιληπτή, χάρη στη Συνθήκη του Σένγκεν με την οποία καταργήθηκαν οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα της Ένωσης (με εξαίρεση τη Βουλγαρία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία, την Κροατία, την Κύπρο, και τη Ρουμανία).

Παράλληλα, η ΕΕ λαμβάνει μέτρα για να προστατεύει τους πολίτες από το διεθνές έγκλημα και την τρομοκρατία, αλλά και για να εξασφαλίζει την πρόσβασή τους στο τοπικό

σύστημα απονομής της δικαιοσύνης, καθώς και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους σε όλη την ΕΕ.

Καταναλωτές

Σε μια αποτελεσματική και ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή οικονομία, που λειτουργεί με βάση εναρμονισμένους κανόνες, πρέπει να έχετε εμπιστοσύνη ότι τα δικαιώματά σας θα προστατεύονται σε περίπτωση προβλήματος κατά την αγορά προϊόντων και υπηρεσιών από άλλες χώρες της ΕΕ.

Το πρόγραμμα της ΕΕ για την προστασία των καταναλωτών 2014-2020 έχει ως στόχο να διασφαλίσει την επιβολή της νομοθεσίας για τους καταναλωτές σε όλη την ενιαία αγορά και να προσφέρει ένα υψηλό επίπεδο νομικής προστασίας.

Η πολιτική της ΕΕ εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών σε πολλούς τομείς. Ισχύουν ειδικά πρότυπα ασφαλείας για τα παιχνίδια, τις ηλεκτρικές συσκευές, τα καλλυντικά, τα φάρμακα, τα τρόφιμα, τους αναπτήρες, τους εξοπλισμούς ατομικής προστασίας, τις μηχανές και τα σκάφη αναψυχής. Επίσης, αυστηροί κανόνες διασφαλίζουν την απόσυρση ελαττωματικών προϊόντων.

Η πολιτική της ΕΕ για τους καταναλωτές σκοπό έχει:

- να τους προστατεύει έναντι σοβαρών κινδύνων που δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν μόνοι τους
- να τους δίδεται η δυνατότητα να κάνουν τις επιλογές τους με βάση σαφή, ακριβή και συνεπή πληροφόρηση
- να προασπίζει τα δικαιώματά τους ως καταναλωτές, επιτρέποντάς τους να επιλύουν τυχόν διαφορές με εμπόρους γρήγορα και αποτελεσματικά
- να μεριμνά ώστε τα δικαιώματά τους να συνάδουν με τις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές, ιδίως στους τομείς των τροφίμων, της ενέργειας, των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, των μεταφορών και των ψηφιακών αγορών.

4.3.4 Οικονομία και χρηματοοικονομικά θέματα

Οικονομικά και νομισματικά θέματα

Οι χώρες της ΕΕ συντονίζουν τις εθνικές οικονομικές πολιτικές τους, ώστε να μπορούν να αναλαμβάνουν από κοινού δράση όταν βρίσκονται αντιμέτωπες με προκλήσεις, όπως η σημερινή οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση. 18 χώρες συνέβαλαν ακόμη περισσότερο στον συντονισμό υιοθετώντας το ευρώ ως το εθνικό τους νόμισμα.

Όλες οι χώρες της ΕΕ ανήκουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), που αποτελεί το πλαίσιο της οικονομικής συνεργασίας, με κοινούς στόχους:

- την προώθηση μιας βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, της απασχόλησης και ενός υψηλότερου επιπέδου κοινωνικής προστασίας για όλους,
- τη συντονισμένη αντιμετώπιση παγκόσμιων οικονομικών και χρηματοπιστωτικών προκλήσεων και
- τη θωράκιση των χωρών της ΕΕ ώστε να είναι ανθεκτικότερες απέναντι σε εξωτερικούς κλυδωνισμούς.

Πρόληψη της απάτης

Λαθρεμπόριο τσιγάρων, παραποίηση κερμάτων ευρώ, μη καταβολή εισαγωγικών δασμών για είδη ένδυσης και υπόδησης, επιδοτήσεις προϊόντων που παράγονται σε ανύπαρκτες γεωργικές εκμεταλλεύσεις — αυτές είναι μερικές από τις απάτες που διαπράττονται σε βάρος των Ευρωπαίων φορολογουμένων.

Ο βασικός οργανισμός της ΕΕ για την καταπολέμηση αυτών των δραστηριοτήτων είναι η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), η οποία έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- διερευνά περιπτώσεις απάτης και διαφθοράς, καθώς και άλλες παράνομες δραστηριότητες
- εντοπίζει και διερευνά σοβαρά παραπτώματα ή περιπτώσεις παράβασης καθήκοντος από τους υπαλλήλους της ΕΕ
- βοηθά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαμορφώσει και να εφαρμόσει πολιτικές πρόληψης και ανίχνευσης της απάτης.

4.3.5 Περιφέρειες και τοπική ανάπτυξη

Περιφερειακή πολιτική

Η περιφερειακή πολιτική επικεντρώνεται στις περιφέρειες και τις πόλεις της ΕΕ, τονώνοντας την οικονομική τους ανάπτυξη και βελτιώνοντας την ποιότητα της ζωής των κατοίκων τους χάρη σε επενδύσεις στρατηγικού χαρακτήρα. Αποτελεί επίσης μια ουσιαστική ένδειξη αλληλεγγύης, καθώς εστιάζει την παρεχόμενη στήριξη στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.

Η χρηματοδότηση στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής της ΕΕ επικεντρώνεται σε 4 προτεραιότητες:

- έρευνα και καινοτομία
- τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών
- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

4.3.6 Γεωργία, αλιεία και είδη διατροφής

Ασφάλεια των τροφίμων στην ΕΕ

Η πολιτική της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων σκοπό έχει να εξασφαλίσει:

- ασφαλή και θρεπτικά τρόφιμα και ζωοτροφές
- την υγεία και καλή μεταχείριση των ζώων και την προστασία των φυτών
- επαρκή και διαφανή στοιχεία σχετικά με την προέλευση, το περιεχόμενο και την καταλληλότητα των τροφίμων.

Γεωργία

Η πολιτική της ΕΕ στον τομέα της γεωργίας - η Κοινή Γεωργική Πολιτική - εξυπηρετεί πολλούς σκοπούς: βοηθά τους αγρότες όχι απλώς να παράγουν τρόφιμα, αλλά και να προστατεύουν το περιβάλλον, να εξασφαλίζουν την καλή μεταχείριση των ζώων και να μεριμνούν για τη βιωσιμότητα των αγροτικών κοινοτήτων.

Θαλάσσια πολιτική και αλιεία

Η ΕΕ καταβάλλει κάθε προσπάθεια για μια βιώσιμη αλιεία, από οικονομική όσο και περιβαλλοντική άποψη, με παράλληλη προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών και συνεκτίμηση των αναγκών των αλιέων.

Η νέα κοινή αλιευτική πολιτική της ΕΕ που τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο 2014 έχει ακριβώς αυτούς τους στόχους: να διασφαλίσει ικανοποιητικό επίπεδο ζωής στους αλιείς, και παράλληλα να θέσει τέρμα στην υπεραλίευση και τη συνεπαγόμενη εξάντληση των ιχθυαποθεμάτων.

4.3.7 Επιχειρήσεις

Ανταγωνισμός

Οι κανόνες της ΕΕ για τον ανταγωνισμό έχουν σχεδιαστεί για να εξασφαλίζουν θεμιτούς και ισότιμους όρους για τις επιχειρήσεις, αφήνοντας περιθώρια για καινοτομία, ενιαία πρότυπα, καθώς και για την ανάπτυξη των μικρών επιχειρήσεων.

Σε ορισμένες διεθνείς μεταφορικές εταιρείες έχουν επιβληθεί πρόστιμα για καθορισμό των τιμών.

Βάσει των κανόνων της ΕΕ, οι επιχειρήσεις δεν μπορούν:

- να καθορίζουν τις τιμές ή να κατανέμουν τις αγορές μεταξύ τους,
- να καταχρώνται τη δεσπόζουσα θέση τους σε μια συγκεκριμένη αγορά για να παραγκωνίζουν τους μικρότερους ανταγωνιστές τους,
- να προβαίνουν σε συγχωνεύσεις που τους δίνουν τη δυνατότητα ελέγχου της αγοράς.

Εμπόριο

Το ελεύθερο εμπόριο ανάμεσα στα κράτη μέλη της είναι μια από τις θεμελιώδεις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία έχει επίσης δεσμευθεί να προωθεί την ελευθέρωση των παγκόσμιων συναλλαγών.

Η εμπορική πολιτική της ΕΕ χαράσσεται αποκλειστικά σε επίπεδο ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπραγματεύεται συμφωνίες εξ ονόματος της ΕΕ με βάση τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, ενώ παράλληλα συνεργάζεται στενά με τις

κυβερνήσεις των κρατών μελών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να διαφυλάσσει το παγκόσμιο σύστημα και να το βοηθά να προσαρμόζεται στις παγκόσμιες αλλαγές.

Ενιαία αγορά

Για τη δημιουργία της ενοποιημένης αυτής αγοράς, εκατοντάδες τεχνικά, νομικά και γραφειοκρατικά εμπόδια που περιόριζαν το ελεύθερο εμπόριο και την ελεύθερη κυκλοφορία ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ καταργήθηκαν.

Στην ενιαία αγορά της ΕΕ («εσωτερική αγορά») οι πολίτες, τα αγαθά, οι υπηρεσίες και τα κεφάλαια κυκλοφορούν σε όλη την ΕΕ εξίσου ελεύθερα όπως στο εσωτερικό μιας χώρας και δεν παρεμποδίζονται από εθνικά σύνορα και άλλα εμπόδια όπως στο παρελθόν.

Οι πολίτες της ΕΕ μπορούν τώρα να σπουδάζουν, να ζουν, να εργάζονται και να συνταξιοδοτούνται σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ, ή να μένουν στη χώρα τους και να απολαμβάνουν μια τεράστια ποικιλία προϊόντων απ' όλη την Ευρώπη.

Οι επιχειρήσεις, ελεύθερες πλέον να δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την οικονομική ένωση, επέκτειναν τις δραστηριότητές τους και έτσι, χάρη στον μεγαλύτερο ανταγωνισμό, μειώθηκαν οι τιμές και αυξήθηκαν οι επιλογές των καταναλωτών.

Βιομηχανία

Στόχος της ΕΕ είναι να προωθήσει την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων της ΕΕ, καθώς και την απασχόληση και την οικονομική ανάπτυξη με τη δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, κυρίως για τις μικρές επιχειρήσεις και για τη μεταποιητική βιομηχανία.

Οι στόχοι της ΕΕ στους τομείς της βιομηχανίας και της καινοτομίας για το 2020 είναι:

- ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης και προώθηση της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών,
- προώθηση της καινοτομίας ως μέσου δημιουργίας νέων πηγών οικονομικής ανάπτυξης,
- ενθάρρυνση των μικρών επιχειρήσεων και προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος,
- διασφάλιση μιας αγοράς εμπορευμάτων σε επίπεδο ΕΕ,
- συμβολή στην ευρωπαϊκή παρουσία στο διάστημα.

4.3.8 Περιβάλλον και ενέργεια

Ενεργειακή πολιτική

Στόχος της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ είναι ο ασφαλής και βιώσιμος ενεργειακός εφοδιασμός σε προσιτές τιμές. Η πολιτική αυτή έχει σχεδιαστεί με βάση τους λεγόμενους "στόχους 20-20-20" της ΕΕ, η οποίοι πρέπει να επιτευχθούν έως το 2020:

- οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στην ΕΕ πρέπει να μειωθούν κατά 20% σε σχέση με τα επίπεδα του 1990
- το 20% της ενέργειας που καταναλώνεται στην ΕΕ πρέπει να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές
- η ενεργειακή απόδοση στην ΕΕ πρέπει να βελτιωθεί κατά 20%.

Οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν επίσης εκφράσει την πρόθεσή τους να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 30%, εφόσον και άλλες ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες με μεγάλα ποσοστά τέτοιων εκπομπών δεσμευθούν να προβούν σε ανάλογες μειώσεις.

Περιβάλλον

Η ΕΕ διαθέτει ορισμένα από τα αυστηρότερα περιβαλλοντικά πρότυπα παγκοσμίως, τα οποία χρειάστηκαν δεκαετίες για να αναπτυχθούν. Η περιβαλλοντική της πολιτική συμβάλλει στην προστασία του φυσικού κεφαλαίου της Ευρώπης, ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να στραφούν σε δραστηριότητες πράσινης οικονομίας και διασφαλίζει την υγεία και την ποιότητα ζωής των κατοίκων της ΕΕ. Η περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ προστατεύει το κοινό μας φυσικό κεφάλαιο όπως το νερό, ο αέρας, τα ενδιαιτήματα και τα πτηνά. Διαθέτει επίσης στρατηγική για να σταματήσει τη φθίνουσα πορεία των ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση.

Η Ευρώπη εργάζεται για την προστασία της φύσης και την αναστροφή της φθίνουσας πορείας των ειδών και ενδιαιτημάτων που απειλούνται με εξαφάνιση, μέσω του δικτύου Natura 2000 το οποίο περιλαμβάνει 26.000 προστατευόμενες φυσικές περιοχές που αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 20% της έκτασης της ΕΕ. Οι περιοχές αυτές δεν είναι φυσικά πάρκα αλλά ζώνες όπου μπορούν να ασκούνται βιώσιμες ανθρώπινες δραστηριότητες, εφόσον δεν απειλούν τα σπάνια και ευάλωτα είδη και ενδιαιτήματα.

4.3.9 Εξωτερικές υποθέσεις

Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας

Η εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, που ανέπτυξε με την πάροδο των ετών η Ευρωπαϊκή Ένωση, της δίνει τη δυνατότητα να μιλά και να ενεργεί ως μία οντότητα στις παγκόσμιες υποθέσεις. Η ανάπτυξη κοινής δράσης παρέχει στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ πολύ μεγαλύτερη δυνατότητα επιρροής απ' ότι θα είχαν εάν το κάθε κράτος μέλος δρούσε μεμονωμένα.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας, που τέθηκε σε ισχύ το 2009, ενίσχυσε αυτόν τον τομέα πολιτικής, θεσπίζοντας

- το αξίωμα του Ύπατου Εκπροσώπου της ΕΕ για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, καθώς και
- την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) – το διπλωματικό σώμα της ΕΕ.

Η εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ αποσκοπεί

- στη διατήρηση της ειρήνης και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας
- στην προώθηση της διεθνούς συνεργασίας
- στην ανάπτυξη και σταθεροποίηση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

4.3.10 Υγεία

Υγεία

Η οργάνωση και παροχή υγειονομικής περίθαλψης αποτελούν αρμοδιότητα των εθνικών κυβερνήσεων. Ο ρόλος της ΕΕ είναι να συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές:

- βοηθώντας τις κυβερνήσεις να επιτυγχάνουν τους κοινούς στόχους
- δημιουργώντας οικονομίες κλίμακας, μέσω συγκέντρωσης των πόρων
- βοηθώντας τα κράτη μέλη να αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις, όπως πανδημίες, χρόνιες ασθένειες ή τις επιπτώσεις του μεγαλύτερου προσδόκιμου ζωής στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης.

Η πολιτική υγείας της ΕΕ, η οποία υλοποιείται μέσω της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την υγεία, εστιάζει στα εξής:

- πρόληψη, ιδίως μέσω της προαγωγής πιο υγιεινών τρόπων ζωής,
- ίσες ευκαιρίες για καλή υγεία και ποιοτική υγειονομική περίθαλψη για όλους (ανεξάρτητα από εισόδημα, φύλο, εθνική καταγωγή κλπ),
- αντιμετώπιση των σοβαρών διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας,
- διατήρηση της υγείας των ηλικιωμένων,
- νέες τεχνολογίες και πρακτικές.

4.3.11 Πολιτισμός και εκπαίδευση

Πολιτισμός

Η ΕΕ επιδιώκει να διαφυλάξει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης και να την κάνει προσβάσιμη σε όλους, καθώς και να στηρίξει και να προωθήσει τον ευρωπαϊκό κλάδο της τέχνης και της δημιουργίας.

Η ΕΕ στηρίζει τον κλάδο της τέχνης και της δημιουργίας με τους εξής τρόπους:

- προώθηση προγραμμάτων για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση της ενιαίας αγοράς της ΕΕ και των ψηφιακών τεχνολογιών
- χρηματοδότηση
- βοήθεια για την κατάρτιση ερευνητικών σχεδίων
- στήριξη και συνεργασία με εταίρους εντός και εκτός ΕΕ

Εκπαίδευση, κατάρτιση και νεολαία

Οι χώρες της ΕΕ έχουν την ευθύνη των συστημάτων που εφαρμόζουν στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης, αλλά η ΕΕ τις βοηθά όσον αφορά στον καθορισμό κοινών στόχων και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Το εμβληματικό πρόγραμμα της ΕΕ στον τομέα αυτό – το πρόγραμμα Erasmus+ - έχει ως κύριο στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων και την ενίσχυση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας.

Η στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία προωθεί την ισότητα των ευκαιριών για τους νέους τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην αγορά εργασίας, ενθαρρύνοντάς τους παράλληλα να έχουν ενεργό συμμετοχή στα κοινά.

Έρευνα και καινοτομία

Η καινοτομία βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής της ΕΕ για τη δημιουργία ανάπτυξης και απασχόλησης.

Με την πρωτοβουλία "Ένωση της Καινοτομίας" η ΕΕ εστιάζει τις προσπάθειες – και τη συνεργασία της με τρίτες χώρες – στην επιτυχή αντιμετώπιση των μεγάλων προκλήσεων της εποχής μας: ενέργεια, επισιτιστική ασφάλεια, κλιματική αλλαγή και γήρανση του πληθυσμού. Στο πλαίσιο αυτό, το δημόσιο παρεμβαίνει για να παρέχει κίνητρα στον ιδιωτικό τομέα και να αίρει τα εμπόδια που δυσχεραίνουν την εφαρμογή των καινοτόμων ιδεών στην αγορά. Τέτοιου είδους εμπόδια είναι η έλλειψη χρηματοδότησης, ο κατακερματισμός των ερευνητικών προγραμμάτων και αγορών, η περιορισμένη χρήση δημόσιων διαγωνισμών για την καινοτομία και οι καθυστερήσεις στη θέσπιση προτύπων.

Η ΕΕ επιδιώκει επίσης να δημιουργήσει έναν ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας, εντός του οποίου οι ερευνητές θα μπορούν να εργάζονται οπουδήποτε στην ΕΕ, ενώ θα παρέχεται στήριξη στη διασυνοριακή συνεργασία.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να επενδύουν το 3% του ΑΕΠ τους στην Ε&Α μέχρι το 2020 (1% δημόσια χρηματοδότηση, 2% επενδύσεις ιδιωτικού τομέα). Με αυτόν τον τρόπο, εκτιμάται ότι θα δημιουργηθούν 3,7 εκατομμύρια θέσεις εργασίας και θα αυξηθεί το ετήσιο ΑΕΠ της ΕΕ κατά 800 περίπου δισ. ευρώ.

Τον Ιανουάριο του 2014, η ΕΕ εγκαινίασε το νέο 7ετές ερευνητικό πρόγραμμα "Ορίζοντας 2020" με τους εξής στόχους:

- να ενισχυθεί η θέση της ΕΕ στον τομέα της επιστημονικής έρευνας
- να ενισχυθεί η βιομηχανική καινοτομία
- να αντιμετωπιστούν σημαντικά κοινωνικά ζητήματα, όπως η κλιματική αλλαγή, οι βιώσιμες μεταφορές, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η ασφάλεια των τροφίμων και η επισιτιστική ασφάλεια, η γήρανση του πληθυσμού
- οι τεχνολογικές ανακαλύψεις να μετατρέπονται σε βιώσιμα προϊόντα με πραγματικές εμπορικές δυνατότητες - μέσω της δημιουργίας εταιρικών σχέσεων με τη βιομηχανία και τις δημόσιες αρχές
- να ενισχύσει τη διεθνή συνεργασία για την έρευνα και την καινοτομία, καλώντας σε συμμετοχή τρίτες χώρες και φορείς
- να αναπτύξει περαιτέρω τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας

5. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5.1 ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το κράτος δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι ενέργειες της Ένωσης, οι εξουσίες και οι αρμοδιότητες των θεσμικών της οργάνων, καθώς και οι κανόνες και οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ορίζονται στις Συνθήκες, τις οποίες όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης ενέκριναν εκούσια και δημοκρατικά.

Επιπρόσθετα, οι κοινές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν νομική ισχύ μόνο εάν κάποια διάταξη των Συνθηκών εξουσιοδοτεί τα αρμόδια θεσμικά όργανα - το Κοινοβούλιο και/ή το Συμβούλιο - να θεσπίσουν τα απαραίτητα νομικά μέσα για την υιοθέτηση τους.

Οι Συνθήκες αποτελούν τη «νομική βάση» για όλες τις ενέργειες της Ένωσης και κάθε πρόταση για τη θέσπιση νέου ευρωπαϊκού νόμου πρέπει να βασίζεται σε συγκεκριμένο άρθρο της Συνθήκης, το οποίο αποτελεί τη «νομική βάση» της πρότασης και προσδιορίζει τη νομοθετική διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί. Για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορεί να προτείνει νομοθετικές ρυθμίσεις σε έναν τομέα πολιτικής που δεν αναφέρεται στις Συνθήκες.

Το ευρωπαϊκό δίκαιο παρέχει δικαιώματα και επιβάλλει υποχρεώσεις όχι μόνο στα κράτη μέλη αλλά και στους πολίτες και τις επιχειρήσεις, για τους οποίους ισχύουν άμεσα ορισμένοι κανόνες. Αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του νομικού συστήματος των κρατών μελών, τα οποία είναι πρωτίστως υπεύθυνα για την ενσωμάτωση των εν λόγω κανόνων στο εθνικό τους σύστημα και για την ορθή εφαρμογή τους.

5.2 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει:

- Συνθήκες για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον τρόπο λειτουργίας της
- Κανονισμούς, Οδηγίες και Αποφάσεις της ΕΕ, που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τα κράτη μέλη της.

Οι Συνθήκες της ΕΕ

Οι Συνθήκες είναι δεσμευτικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Ορίζουν τους στόχους της ΕΕ, τους κανόνες που διέπουν τα θεσμικά της όργανα, τον τρόπο λήψης των αποφάσεων και τη σχέση της ΕΕ με τα κράτη μέλη της.

Ενίοτε, οι Συνθήκες τροποποιούνται, ώστε η ΕΕ να γίνεται πιο αποτελεσματική και διαφανής, να προετοιμάζεται καλύτερα για τα νέα κράτη μέλη και να εισάγει νέες μορφές συνεργασίας, όπως η καθιέρωση του κοινού νομίσματος.

Με βάση τις Συνθήκες, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μπορούν να εκδίδουν νομοθετικές πράξεις, τις οποίες στη συνέχεια εφαρμόζουν τα κράτη μέλη.

Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας αυξήθηκε ο αριθμός των τομέων πολιτικής στους οποίους χρησιμοποιείται η "συνήθης νομοθετική διαδικασία". Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απέκτησε επίσης μεγαλύτερη εξουσία, ώστε να μπορεί να εμποδίσει την έγκριση μιας πρότασης εάν διαφωνεί με το Συμβούλιο.

Κανονισμοί, οδηγίες και άλλες νομοθετικές πράξεις

Οι στόχοι που ορίζονται στις Συνθήκες της ΕΕ επιτυγχάνονται μέσω διαφόρων νομοθετικών πράξεων. Οι νομοθετικές αυτές πράξεις περιλαμβάνουν κανονισμούς, οδηγίες, αποφάσεις, συστάσεις και γνώμες. Οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις είναι πράξεις που έχουν δεσμευτική ισχύ. Αντίθετα, οι συστάσεις και οι γνώμες δε δεσμεύουν νομικά τους αποδέκτες τους.

Η νομολογία της ΕΕ αποτελείται από αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες ερμηνεύουν τη νομοθεσία της ΕΕ.

5.3 ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Τρία κύρια όργανα συμμετέχουν στη θέσπιση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο αντιπροσωπεύει τους πολίτες της ΕΕ και εκλέγεται άμεσα από αυτούς,
- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο αντιπροσωπεύει τις κυβερνήσεις των κρατών μελών και
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία προασπίζει τα συμφέροντα της Ένωσης συνολικά.

Πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις της ΕΕ

Για τη λήψη αποφάσεων στην ΕΕ ακολουθείται η λεγόμενη 'συνήθης νομοθετική διαδικασία', όπως προβλέπεται από το άρθρο 249 της Συνθήκης της Λισαβόνας. Κατά κανόνα, η Επιτροπή προτείνει νέους νόμους ή νομοθετικές τροποποιήσεις, οι οποίοι/ες πρέπει να εγκριθούν τόσο από το εκλεγμένο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και από το Συμβούλιο της ΕΕ. Στη συνέχεια, οι νομοθετικές αυτές πράξεις τίθενται σε εφαρμογή από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή η οποία μεριμνά για την ορθή εφαρμογή τους.

Κατάρτιση της νομοθεσίας της ΕΕ

Προτού καταθέσει νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες, η Επιτροπή αξιολογεί τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες που ενδέχεται να έχει η εκάστοτε πρωτοβουλία. Για τον σκοπό αυτό, συντάσσει τις λεγόμενες "εκτιμήσεις επιπτώσεων" που αναλύουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων εναλλακτικών επιλογών.

Η Επιτροπή διενεργεί επίσης διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως μη κυβερνητικές οργανώσεις, τοπικές αρχές και εκπροσώπους των διαφόρων κλάδων και της κοινωνίας των πολιτών. Ομάδες εμπειρογνωμόνων παρέχουν συμβουλές για τεχνικά θέματα. Με αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή φροντίζει ώστε οι νομοθετικές προτάσεις να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των άμεσα ενδιαφερομένων και αποφεύγει την άσκοπη γραφειοκρατία.

Οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί μπορούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία διαβούλευσης μέσω του δικτυακού τόπου "Δημόσιες Διαβουλεύσεις".

Τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να εκφράσουν επίσημα τις επιφυλάξεις τους εάν θεωρούν ότι θα ήταν καλύτερο να αντιμετωπιστεί ένα ζήτημα σε εθνικό επίπεδο αντί σε επίπεδο ΕΕ.

Εξέταση και έγκριση

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξετάζουν τις προτάσεις της Επιτροπής και με τη σειρά τους προτείνουν τροποποιήσεις. Εάν δεν μπορούν να συμφωνήσουν επί των τροποποιήσεων, γίνεται δεύτερη ανάγνωση.

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης ανάγνωσης, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν και πάλι να προτείνουν τροποποιήσεις. Το Κοινοβούλιο έχει την εξουσία να εμποδίσει την έγκριση της προτεινόμενης νομοθετικής πράξης εάν δεν μπορεί να συμφωνήσει με το Συμβούλιο.

Εάν τα δύο όργανα συμφωνήσουν επί των τροποποιήσεων, η προτεινόμενη νομοθετική πράξη εγκρίνεται. Εάν δεν μπορούν να συμφωνήσουν, μια επιτροπή συνδιαλλαγής επιχειρεί να βρει λύση. Τόσο το Συμβούλιο όσο και το Κοινοβούλιο μπορούν να εμποδίσουν την έγκριση της νομοθετικής πρότασης σ' αυτήν την τελευταία ανάγνωση.

Εκτέλεση νομοθετικών πράξεων

Με την έγκριση των νομοθετικών προτάσεων, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το ευρωπαϊκό δίκαιο, εγκρίνοντας μέτρα με σκοπό την εκτέλεση των νομοθετικών πράξεων στο εθνικό τους δίκαιο.

Κάποιες εκτελεστικές αρμοδιότητες μπορούν επίσης να απονεμηθούν στην Επιτροπή για την ομοιόμορφη εφαρμογή της νομοθεσίας στα κράτη μέλη, ή στο Συμβούλιο για την εκτέλεση πράξεων σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας.

Η Επιτροπή, κατά την άσκηση των εκτελεστικών της αρμοδιοτήτων, επικουρείται από τους αντιπροσώπους των κρατών μελών, οι οποίοι συνέρχονται σε επιτροπές, σύμφωνα με μία διαδικασία που ονομάζεται «επιτροπολογία» (commitology).

Οι εν λόγω επιτροπές, οι οποίες αποτελούν φόρουμ συζήτησης, απαρτίζονται από αντιπροσώπους των κρατών μελών και λειτουργούν υπό την προεδρία της Επιτροπής. Οι επιτροπές αυτές παρέχουν τη δυνατότητα στην Επιτροπή να αναπτύξει διάλογο με τις εθνικές διοικήσεις πριν θεσπίσει εκτελεστικά μέτρα. Με τον τρόπο αυτό η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι τα μέτρα αντιστοιχούν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην πραγματικότητα της κάθε χώρας.

5.4 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΘΕΣΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Η Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009, έχει επιφέρει πολλές τροποποιήσεις στην τυπολογία των νομικών πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για λόγους αποσαφήνισης και απλούστευσης, έχει μειώσει κατ' αρχάς τον αριθμό των νομικών μέσων που βρίσκονται στη διάθεση των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Πριν τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισαβόνας, υπήρχαν δεκατέσσερα είδη νομικών μέσων τα οποία μπορούσαν να εγκρίνουν τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Στο εξής, με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα μπορούν να εγκρίνουν μόνο πέντε είδη νομικών μέσων – Κανονισμούς, Οδηγίες, Αποφάσεις, Συστάσεις, Γνώμες.

Επιπλέον, η Συνθήκη επιτρέπει στην Επιτροπή να εγκρίνει νέα κατηγορία πράξεων: *τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις*. Έχει επίσης ενισχύσει την αρμοδιότητα της Επιτροπής όσον αφορά στην έγκριση *εκτελεστικών πράξεων*. Οι δύο αυτές αλλαγές έχουν ως στόχο να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της λήψης αποφάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και την εφαρμογή αυτών των αποφάσεων.

Οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

Η συνθήκη της Λισαβόνας δημιουργεί μία νέα κατηγορία νομικών πράξεων: τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, αναθέτοντας στην Επιτροπή την εξουσία έκδοσης πράξεων που τροποποιούν τα μη ουσιώδη στοιχεία μίας νομοθετικής πράξης - για παράδειγμα, αποσαφηνίζουν ορισμένες τεχνικές λεπτομέρειες ή συνιστούν μεταγενέστερη τροποποίηση ορισμένων στοιχείων μίας νομοθετικής πράξης.

Η νέα αυτή διαδικασία των κατ’ εξουσιοδότηση πράξεων αποτελεί απλούστευση των διαδικασιών που ίσχυαν, καθότι, η Επιτροπή παρουσιάζει την πρόταση της – την κατ’ εξουσιοδότηση πράξη – απευθείας και ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ (νομοθέτες) και όχι μέσω επιτροπών. Οι νομοθέτες έχουν στη διάθεση τους συγκεκριμένο χρονικό περιθώριο – συνήθως δύο μηνών – για ένσταση τους. Έγκριση της πράξης μπορεί να δοθεί και σε μικρότερο χρονικό διάστημα.

Οι σημαντικές τροποποιήσεις που έχουν επέλθει σε σχέση με τις διαδικασίες που ίσχυαν πριν από την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας αφορούν στα εξής:

- Απουσία οριζόντιας διαδικασίας όσον αφορά στις κατ’ εξουσιοδότηση πράξεις και ως εκ τούτου οι νομοθέτες έχουν την εξουσία να καθορίσουν το περιεχόμενο, το πεδίο και τους όρους της εξουσιοδότησης, για κάθε νομοθετική πράξη ξεχωριστά

- Απουσία επιτροπών και της ανάγκης της Επιτροπής για εξασφάλιση της έγκρισης των εκπροσώπων των κρατών μελών (εθνικών εμπειρογνωμόνων)
- Απόκτηση δικαιώματος από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο για αντίθεση τους σε συγκεκριμένη κατ' εξουσιοδότηση πράξη, για οποιοδήποτε λόγο
- Απόκτηση δικαιώματος από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο για απόλυτο έλεγχο των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων – δικαίωμα ανάκλησης της εξουσιοδότησης

Οι εκτελεστικές πράξεις

Η συνθήκη της Λισαβόνας ενισχύει τις εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής. Παρά το γεγονός ότι, η εφαρμογή τού ευρωπαϊκού δίκαιου στην επικράτεια των κρατών μελών είναι κατ' αρχήν ευθύνη των κρατών μελών, ωστόσο, για ορισμένα ευρωπαϊκά μέτρα είναι αναγκαία η ομοιόμορφη εφαρμογή εντός της ΕΕ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εγκρίνει τις εκτελεστικές πράξεις που αφορούν την εφαρμογή τέτοιων μέτρων.

Μέχρι την έναρξη της ισχύς της συνθήκης της Λισαβόνας, την εκτελεστική εξουσία κατείχε το Συμβούλιο που ανέθετε στη συνέχεια στην Επιτροπή την έγκριση εκτελεστικών πράξεων. Στο εξής, για τα ευρωπαϊκά μέτρα που απαιτούν ομοιόμορφη εφαρμογή στα κράτη μέλη εξουσιοδοτείται άμεσα η Επιτροπή να εγκρίνει εκτελεστικές πράξεις.

Κατά κανόνα, οι διαδικασίες που αφορούν στις εκτελεστικές πράξεις παραμένουν ως είχαν υπό το παραδοσιακό σύστημα της «επιτροπολογίας», με την ύπαρξη επίσημων επιτροπών εθνικών εμπειρογνωμόνων και οριζόντιου κανονισμού που καθορίζει τις συγκεκριμένες διαδικασίες. Η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα υποβολής νομοθετικών προτάσεων και προεδρίας των επιτροπών. Το Κοινοβούλιο, καθώς και το Συμβούλιο, έχουν το περιορισμένο δικαίωμα της διερεύνησης.

Οι κύριες αλλαγές που έχουν επέλθει αφορούν στην ύπαρξη δύο μόνο διαδικασιών – συμβουλευτική διαδικασία και διαδικασία εξέτασης, καθώς και στο δικαίωμα αναφοράς σε Επιτροπή Έκκλησης, η οποία απαρτίζεται από τα κράτη μέλη και όχι στο Συμβούλιο.

Η Συμβουλευτική Διαδικασία χρησιμοποιείται, όπως και πριν, για την έγκριση χορηγιών και χρηματοδοτήσεων.

Η Διαδικασία της Εξέτασης χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, για εκτελεστικές πράξεις γενικής φύσεως, για προγράμματα με σημαντικό προϋπολογισμό, για πράξεις που αφορούν στην Κοινή Αγροτική Πολιτική, στην αλιεία, στη φορολογία και στην Κοινή Εμπορική Πολιτική.

Το σύστημα ψηφοφορίας κατά τη Διαδικασία της Εξέτασης έχει ως εξής: η Επιτροπή χρειάζεται την εξασφάλιση ειδικής πλειοψηφίας από την επιτροπή για την υιοθέτηση μιας εκτελεστικής πράξης. Σε περίπτωση εξασφάλισης ειδικής πλειοψηφίας εναντίον της πράξης, η Επιτροπή προχωρεί στην υποβολή της σε Επιτροπή Έκκλησης, η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους των κρατών μελών, για εξέταση της. Εάν, η Επιτροπή αποτύχει να εξασφαλίσει την απαραίτητη ειδική πλειοψηφία είτε υπέρ είτε εναντίον μιας συγκεκριμένης πράξης, τότε δεν είναι υποχρεωμένη να την υιοθετήσει και έχει τη δυνατότητα να την επαναφέρει στην επιτροπή για επανεξέταση της.

Παράλληλα, η συνθήκη της Λισαβόνας ενισχύει και τις εξουσίες του Κοινοβουλίου όσον αφορά τον έλεγχο των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής. Πράγματι, οι τρόποι άσκησης αυτού του ελέγχου αποφασίζονταν στο παρελθόν από το Συμβούλιο. Στο εξής, οι τρόποι αυτοί εγκρίνονται με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, κατά την οποία το Κοινοβούλιο διαδραματίζει ισότιμο ρόλο με το Συμβούλιο.

Αξιολόγηση της νέας πρακτικής θέσπισης της νομοθεσίας

Αν και αποτελούν μη-νομοθετικές πράξεις, οι κατ' εξουσιοδότηση και οι εκτελεστικές πράξεις δύνανται να περιλαμβάνουν σημαντικές πολιτικές επιλογές και να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις καθημερινές ζωές των ευρωπαίων πολιτών. Χρησιμοποιούνται σε ένα ευρύ φάσμα του νομοθετικού πλαισίου, όπως τα εφαρμοστικά μέτρα σχετικά με την ενεργειακή σήμανση, την έγκριση ορισμένου τύπου πρόσθετων ουσιών στα τρόφιμα και εξοπλισμών ελέγχου της ασφάλειας στην πολιτική αεροπορία.

Παρά την απλούστευση των διαδικασιών, η οποία έχει επέλθει με τη διαδικασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, όπως αναφέρεται ανωτέρω, οι συζητήσεις που αφορούν στις πράξεις αυτές δύναται να καταστήσουν τη νομοθετική διαδικασία χρονοβόρα και πολύπλοκη. Η δυνατότητα καθορισμού του πεδίου, του περιεχομένου και των όρων της εξουσιοδότησης για κάθε πράξη και ο εντοπισμός της κατάλληλης ομάδας εμπειρογνωμόνων για ετοιμασία, σε συνεργασία με την Επιτροπή, των Πράξεων οδηγούν σε μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις.

Τα κράτη μέλη οφείλουν να παρακολουθούν στενά τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή συμβουλεύεται τους εμπειρογνώμονες σε κάθε προτεινόμενη πράξη, με τη δυνατότητα συμπερίληψης σχετικής πρόνοιας στη νομοθεσία.

Ένα πρόσθετο εμπόδιο στην όλη διαδικασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων είναι η ανάγκη για εκπόνηση μελετών για τις επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει κάθε κατ' εξουσιοδότηση πράξη, σε σχέση με το περιβάλλον, την ανταγωνιστικότητα, τους καταναλωτές, κλπ.

Επίσης, η δυνατότητα ένστασης των νομοθετών στις πράξεις αυτές, χωρίς δικαιολόγηση και για οποιοδήποτε λόγο, προωθεί την αύξηση των ενστάσεων και κατά συνέπεια της πίεσης που ασκούν οι εξωτερικοί φορείς στις εθνικές δημόσιες διοικήσεις.

Συμπερασματικά, αναφέρεται ότι, οι εθνικές δημόσιες διοικήσεις οφείλουν να κατανοήσουν τις δύο αυτές έννοιες, των κατ' εξουσιοδότηση και των εκτελεστικών πράξεων και να είναι σε θέση να κρίνουν κατάλληλα πότε και πού αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν, καθώς και τις διαδικασίες που τις διέπουν.

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

6.1 ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Μέσα από τις δεκαετίες, από την ίδρυση της μέχρι σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει κάνει αλματώδη πρόοδο, σε όλους τους τομείς των αρμοδιοτήτων της, προωθώντας σε σημαντικό βαθμό την επίτευξη των στόχων, των θεσμών και των αξιών που η ίδια έχει θέσει κατά την ίδρυση της αλλά και κατά τη διάρκεια της ύπαρξης της.

Καταλυτικός παράγοντας στην προώθηση των στόχων και αξιών της Ένωσης αποδείχθηκε η Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία εφαρμόστηκε, το Δεκέμβριο του 2009, με σκοπό να καταστήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση πιο δημοκρατική και αποτελεσματική.

Σημαντικοί τομείς στους οποίους έχει αναλάβει σημαντική δράση η Ένωση αποτελούν οι πιο κάτω:

Ισότητα και ανθρώπινα δικαιώματα

Ένας από τους βασικούς στόχους της ΕΕ είναι η προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τόσο στο εσωτερικό της όσο και στον υπόλοιπο κόσμο. Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, η ελευθερία, η δημοκρατία, η ισότητα, το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούν θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ. Μετά την υπογραφή της Συνθήκης της Λισαβόνας, όλα αυτά τα δικαιώματα περιλαμβάνονται σε ένα ενιαίο έγγραφο, τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Τα θεσμικά της όργανα έχουν τη νομική υποχρέωση να σέβονται τα δικαιώματα αυτά, το ίδιο και τα κράτη μέλη, κατά την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Κινητικότητα, ανάπτυξη, σταθερότητα και ενιαίο νόμισμα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ως παράγοντας ειρήνης, σταθερότητας και ευημερίας στην περιοχή για μισό αιώνα, συνέβαλε στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου των Ευρωπαίων και θέσπισε ένα ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα, το ευρώ.

Χάρη στην κατάργηση των συνοριακών ελέγχων ανάμεσα στα κράτη μέλη της, οι ευρωπαίοι πολίτες μπορούν σήμερα να κυκλοφορούν ελεύθερα σε όλη σχεδόν την ήπειρο. Επίσης, είναι πλέον πολύ πιο εύκολο για αυτούς να ζήσουν και να εργαστούν σε μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα.

Η ενιαία ή "εσωτερική" αγορά, στην οποία μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα άνθρωποι, αγαθά, κεφάλαια και υπηρεσίες, αποτελεί τον κύριο μοχλό της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ένας από τους βασικούς στόχους της ΕΕ είναι η ανάπτυξη αυτού του τεράστιου πλουτοπαραγωγικού πόρου, ώστε οι Ευρωπαίοι να μπορούν να αντλούν τα περισσότερα δυνατά οφέλη.

Διαφάνεια και δημοκρατικοί θεσμοί

Καθώς διευρύνεται συνεχώς, η ΕΕ καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια υπέρ της διαφάνειας και της δημοκρατικότητας των θεσμικών της οργάνων. Έτσι, δόθηκαν περισσότερες εξουσίες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, που εκλέγεται με άμεση καθολική ψηφοφορία, ενώ ενισχύθηκε ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων, τα οποία συνεργάζονται με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Τέλος, οι Ευρωπαίοι πολίτες διαθέτουν ολοένα περισσότερα μέσα για να μπορούν να συμμετέχουν στη διαμόρφωση των διαφόρων ευρωπαϊκών πολιτικών.

Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, εγκαινιάστηκε ο θεσμός της «συμμετοχικής δημοκρατίας», ο οποίος δίνει τη δυνατότητα άμεσης συμμετοχής στους πολίτες στο δημοκρατικό βίο της Ένωσης και έχει εισαχθεί ο «κοινωνικός διάλογος εντός της Ένωσης», μέσω του οποίου δίδεται στους πολίτες και στις αντιπροσωπευτικές ενώσεις η δυνατότητα δημόσιας ανταλλαγής απόψεων σε όλους τους τομείς δράσης της Ένωσης, προωθώντας την άμεση ενεργοποίηση των πολιτών. Τα θεσμικά όργανα οφείλουν επίσης να διατηρούν τα ίδια ανοιχτό, διαφανή και τακτικό διάλογο με τις αντιπροσωπευτικές ενώσεις και την κοινωνία των πολιτών.

Περαιτέρω, μέσα από τη Συνθήκη, ενισχύεται ο θεσμός της διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνοχή και η διαφάνεια των δράσεων της Ένωσης.

Μια μεγάλη καινοτομία που έχει εισαχθεί με τη Συνθήκη της Λισαβόνας είναι η δυνατότητα που παρέχεται στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον συγκεντρωθεί αριθμός τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου υπηκόων σημαντικού αριθμού κρατών μελών, να λαμβάνουν την πρωτοβουλία να καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να λαμβάνει τα νομοθετικά μέτρα που απαιτούνται κατά περίπτωση.

Εξωτερικές σχέσεις

Η επιρροή της δράσης της ΕΕ ενισχύεται χάρη στη δημιουργία μιας νέας Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, η οποία, στηριζόμενη στο δυναμικό τόσο των οργάνων της ΕΕ όσο και των κρατών μελών, επικουρεί τον Ύπατο Εκπρόσωπο.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας αποδίδει στην Ένωση ενιαία νομική προσωπικότητα, γεγονός που της επιτρέπει να συνάπτει διεθνείς συμφωνίες και να γίνεται μέλος διεθνών οργανισμών. Συνεπώς, η ΕΕ μπορεί να μιλά και να αναλαμβάνει δράση ως μία ενιαία οντότητα.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας θεσπίζει για πρώτη φορά μια συγκεκριμένη νομική βάση για την ανθρωπιστική βοήθεια και προβλέπει τη δυνατότητα να συγκροτηθεί ένα Ευρωπαϊκό Σώμα Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας.

Στο πλαίσιο του καθορισμού του ρόλου της ΕΕ στον κόσμο, η Συνθήκη κάνει επίσης αναφορά στην κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας, την οποία θεωρεί αναπόσπαστο τμήμα της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας και περιλαμβάνει "ρήτρα αλληλεγγύης", σύμφωνα με την οποία η Ένωση και οι χώρες μέλη οφείλουν να ενεργούν από κοινού, όταν μια χώρα γίνεται στόχος τρομοκρατικής επίθεσης.

6.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι εσωτερικές διαφωνίες και οι περιστασιακές κρίσεις συνιστούν συχνά τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων, αλλά μακριά από τις κάμερες η ΕΕ αποτελεί παράδειγμα αξιοσημείωτης επιτυχίας.

Μέσα σε λίγο περισσότερο από μισό αιώνα, η ΕΕ καθιέρωσε την ειρήνη και την ευημερία μεταξύ των πολιτών της, δημιούργησε ένα ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα και μία «ενιαία αγορά» χωρίς σύνορα, όπου τα αγαθά, οι άνθρωποι, οι υπηρεσίες και τα κεφάλαια κυκλοφορούν ελεύθερα. Η ΕΕ αποτελεί πλέον μεγάλη εμπορική δύναμη και κατέχει παγκόσμια πρωτοκαθεδρία σε τομείς όπως, η προστασία του περιβάλλοντος και η αναπτυξιακή βοήθεια.

Συνεπώς, δεν είναι καθόλου περίεργο ότι τα κράτη μέλη της αυξήθηκαν από 6 σε 28 και ότι κι άλλες χώρες επιθυμούν να προσχωρήσουν. Η επιτυχία της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον ασυνήθιστο τρόπο λειτουργίας της. Ασυνήθιστο, γιατί οι χώρες που αποτελούν την Ένωση συνεχίζουν να είναι ανεξάρτητα κυρίαρχα έθνη, αλλά συνενώνουν τις εθνικές κυριαρχίες τους ούτως ώστε να αποκτήσουν ισχύ και παγκόσμια επιρροή την οποία καμία δεν θα μπορούσε να έχει μόνη της.

Αν και οι πρωταγωνιστές της Ευρωπαϊκής οικοδόμησης είναι τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, με έργο και αποστολή δύσκολο, ιδιαίτερο και πολύ σημαντικό, δεν πρέπει να αγνοείται σε καμία περίπτωση ο ρόλος των πολιτών, οι οποίοι είναι απαραίτητοι για την ομαλή λειτουργία των οργάνων αυτών, για την προώθηση των δημοκρατικών θεσμών και για την υλοποίηση των κοινών πολιτικών της Ένωσης.

Η τελευταία οικονομική κρίση που είχε ως αποτέλεσμα την όξυνση των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών, σχεδόν σε όλες τις χώρες μέλη της ΕΕ, έφερε στην επιφάνεια δυσλειτουργίες και την ανάγκη ευρύτερης αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών. Αυτές είναι οι νέες προκλήσεις, μεταξύ των άλλων, που καλείται η Ευρωπαϊκή Ένωση να αντιμετωπίσει στο άμεσο μέλλον.

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία:

- Αθανασόπουλος Κ. ΓΕ., *Διοικητικό Δίκαιο*, Νέα Έκδοση, Αθήνα, 2012
- Αθανασόπουλος Κ. ΓΕ., *Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης*, Τόμος Γ, Αθήνα, 2005
- Μούση Ν., *Ευρωπαϊκή Ένωση: Δίκαιο, Οικονομία, Πολιτική*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2011

Άρθρα:

- Μαργαρίτης Γ.Κ., *Η Δημοκρατία ως στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημοσίευμα 29/01/2012*
- *Πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση,* Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, 2007
- O'Leary D.*, «Regulatory Affairs: What you should know about implementing and delegated acts»,* Presentation, European Training Academy
- Hardacre A., Kaeding M., *«Delegated and Implementing Acts: the new worlds of comitology – implications for European and National Public Administrations»*

Διαδικτυακές πηγές:

- Ιστοσελίδα Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με θεσμικά όργανα: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies
- Ιστοσελίδα Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με κοινές πολιτικές: http://ec.europa.eu/policies
- Ιστοσελίδες Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τη νομοθεσία: http://europa.eu/lisbon_treaty http://europa.eu/eu-law
- Wikipedia: http://el.wikipedia.org